

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa
@gmail.com

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪਿਤੁਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

ਪ੍ਰਗਤੀ ਸੰਸਾਰ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 241, ਮਿਤੀ: 23 ਫਰਵਰੀ 2024 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ: ਐਮਐਸਪੀ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨ, ਦੂਜੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜਾਇਜ਼

ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਾਰਡਰਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ
ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤਿਤਾਂ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ
ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ
ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ
ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ, ਕਰਜ਼ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ 2020-
21 ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮੰਗਾਂ
ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ
ਕਿਸਾਨ ਦਿੱਲੀ ਕੁਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਗੀ ਬੈਗੀਕੇਂਡਿਗ, ਪੁਲਿਸ
ਦੀ ਪੈਗਿਲਟਰੀ ਫੇਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰੀ
ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਦਿੱਲੀ
ਹਾਈਵੇਅ ਉੱਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ 200 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੱਛੇ
ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗ੍ਰਹੂਰ-ਜੀਂਦ
ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਖਨੌਰੀ
ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। 18 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
5 ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ
ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰੱਦ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਤੱਤ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਹਾਂ ਕੁਝ ਮਾਹਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ
ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁੱਖ ਮੰਗਾਂ, ਇਸ ਦੇ
ਆਰਥਿਕਤਾ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ
ਸਰਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ
ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਨਾਨਾਖੱਬੀ ਰਾਏ
ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ
ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਅਰਥ ਸਾਸ਼ਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹਨ। ਸੁੱਚਾ

ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਸਿੱਧੇ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ
ਹੈ। ਕੰਟਰੈਕਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤਜਰਬਾ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕੌੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2002 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ
ਖੱਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕੁਆਲਟੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਲੋਟ
ਅੰਟਰੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ
ਕੀਮਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਗਿੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਐਮਐਸਪੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਭੋਸਾ
ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਿਛੇ ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ
ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਵੀ

ਕਿਸਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੋਕੇ ਭਰੋਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ
ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਕਿਸਾਨ ਕੀ ਕਰਨਗੇ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਇਹ
ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਰ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਪੰਜ
ਸਾਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਕਿਸਾਨ ਕੀ ਕਰਨਗੇ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਇਹ
ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਪਰ
ਕਿਸਾਨ ਮੰਨ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤੱਤੀਂ ਮੰਗ
ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ 23 ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਦੀ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ
ਅੱਗੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਗਿੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਹਾਂਧੱਖੀ ਰਾਏ

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੱਖ ਜੱਹੜ, ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਬਕਾ
ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਰਣਜੀਤ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟਰੈਕਟ ਫਾਰਮਿੰਗ
ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ
ਜ਼ਰੀਏ ਅਪਣੀ ਫਸਲ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਜੱਹੜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ
ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਸਰਕਾਰ
ਵੱਡ ਜਾਂ ਵੱਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਕੋਲੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਕੀ ਕਰੇਗੀ ਜੱਹੜ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਸਿਰਫ ਇਹ ਬਾਗੀਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸੇ ਪਾਈਵੈਟ ਬੈਂਦੇ ਨਾਲ
ਕੰਟਰੈਕਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਣ @ਤੇ
ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਜਨਤਕ
ਵੱਡ ਪ੍ਰਾਣੀ ਤਹਿਤ ਸਸਤਾ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲ ਅਨਾਜ
ਵੱਡਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਆਰਥਿਕ ਬੋਲ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ
ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਰਬਜ਼ੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਫਸਲ ਖਰੀਦਣੀ
ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ
ਕੁਝ ਸੂਬੇ ਹੀ ਹਨ ਜੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨਾਜ

ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ
ਐਮਐਸਪੀ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਕਰਨਾ ਵਿਹਾਰਕ ਹੈ ?

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਮੰਗ
ਸਾਰੀਆਂ 23 ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਐਮਐਸਪੀ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ
ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਣਕ-
ਝੰਨੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦਾਲਾਂ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਕਪਾਰ
ਸਣੇ 5 ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ
ਇਹ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਕਾਇਦਾ 5 ਸਾਲ ਦਾ ਲਿਖਤੀ
ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ
ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ
ਆਪਸੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿਸਾਨ ਮੁਲੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ ਐਮਐਸਪੀ ?

ਦੁਰਅਸਲ, ਸਾਲ 2004 ਤੋਂ 2006 ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ
ਨੇ ਡਾ। ਐਮਐਸਪੀ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨੇਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਆਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਾਲ ਐਮਐਸਪੀ
ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਸਾਡੀ ਅਤੇ
ਵਿਸ਼ਵਾਈ ਵਿਖੇ ਸਾਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਖੇ ਸਾਡੀ ਹੈ।

ਵੇਤਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ
ਹੋਰ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਮਾਈ ਹੋਣੀ ਸੀ।),
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ (ਉਹ ਗਾਸੀ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦੇ
ਕੇ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸ

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਭਾਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ-ਫ਼ਕੀਰਾਂ, ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜੋ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਅਹੁਮੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਤੁ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤਾਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੋਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੱਦ ਵੀ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੁਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ (ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੱਸੋਂ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ) ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਜਾਂ ਤਰਕ-ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰਿਤੁ ਇਸ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ 'ਮਾਂ ਬੋਲੀ' ਨੂੰ ਬੁੱਜੇ ਲਾ ਦੇਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇਣੀ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਜੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰਿਤੁ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿਵਾਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਦਾਖਲੇ ਤੱਕ ਹੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰਿਤੁ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲਾ

ਹਾ ਕੇ ਬੱਚਾ ਦੁਵਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ
ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਟੁੰਡੀ-ਟੁੰਡੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਸ
ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦ ਤੋਂ
ਬਦਤਰ ਵਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ ਅੱਠਵੀਂ
ਦੱਸਵੀਂ ਤਕ

ਬੱਚਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਮਾ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਣਮਾਲਾ (ਪੈਂਤੀ) ਤੱਕ ਦਾ ਵੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ 10 ਵੀਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲਾਂ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਵਰਗ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਹੁੰਚਦੇ- ਜਾਂ 12ਵੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬੱਚਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਚ ਨਾ ਹੋ।

ਇਕ ਚਿਠੀ ਜਾ ਦਰਖ਼ਸਤ ਵਾ ਠਾਕ ਢਗ ਨਾਲ
ਨਾਂਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦਾ। ਜਾਬੀ ਖਾਂ-ਬੋਲੀ ਤੀ ਬਿ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪਾਂਧਾਰੀ ਵਲੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਦਾ ਹੋਣ ਵਿਖੇ ਬਾਬੀ ਰੀਤ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਿੰਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਸੰਪ-87278-00371

ਜੋ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬੇਹੁੰਦ ਅਵੇਸਲਾਪਨ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੱਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅਮਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ, ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਸਿਖਾਉਣ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੂਝਤ ਅਖਵਾ ਸਕਾਂਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਭਵਿੱਖ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਮੀਰ-ਸਹਿਤ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਬੇਸੂਖ ਤੇ ਅਣਜਾਣ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ

ਆਦਿ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜੀ
ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ
ਹਰਿਆਣਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਨਾਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬੀ
ਕਰਨਾਲ ਹਿਸਾਰ ਗੁੜਗਾਵਾਂ
ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਆਦਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਬੋਲਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਮ ਸਮਝੀ
ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ
ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ?
ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤਾਂ
ਜਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਉਪਰੰਤ ਕਨੌਜ ਦੇ ਰਾਜਾ ਹਰਸ਼ ਦਾ ਫਿਰ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ? ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਮੁਸਲਿਮ ਹੁਮਤੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਹਿੱਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ? ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਰਦੂ, ਅਰਬੀ ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੱਧ ਗਿਆ ? ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜਸੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦਾ ਆਧਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਵੱਧ ਗਿਆ ਅਰਥਾਤ ਰਲੇਵਾਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ? ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਿਆਦਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਧ ਧਰਮ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਮਾਣ ਵੱਧ ਗਿਆ ? ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਸਥਾਨੀਆਂ ਯਾਤਰੀਆਂ, ਵਿਉਪਾਰੀਆਂ, ਸੈਨਿਕਾਂ, ਸੰਤਾਂ, ਸਾਹੂਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਭਰਮਣ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਮਾਂਧ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਖਿਚੜੀ ਤੁਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ? ਲਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੇਲ ਨੇੜਲਾ ਜਿਆਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਲਹਿਰੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਨਾਂਵ ਰੂਪ ਜਿਆਦਾ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਖਵਾਰਕ ਪੜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜਤਾ ਭਰਿਆ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ? ਇਹ ਸਾਧ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬੁਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਕ ਸੰਗਮ ਅਰਥਾਤ ਖਿਚੜੀ ਹੈ ? ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉਪਰ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਭਾਰੂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ? ਅਰਥਾਤ ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਿਲੇ ਲਗਦੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਹਾਰਸੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ? ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜ + ਆਬ ? ਇਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ? ਇਸ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਨਾਮ ਸਪਤ ਸਿ੍ਹੁ, ਟੱਕ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਚਨਦ ਆਦਿ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵੱਡੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰੀਆ ਲੋਕ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਦੁਰਾਂ ਬੈਥਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਛਮੀਆਂ ਉੱਤਰ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ? ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਥੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਦ੍ਰਾਵਿੰਡ ਅਤੇ ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਸਨ ? ਮੇਹਨਜ਼ਦਾੜੇ ਅਤੇ ਹੜਪਾ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦ੍ਰਾਵਿੰਡ ਲੋਕ ਬੜੇ ਸਭਿਆਕ ਸਨ ? ਆਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਹ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਸਲਰਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਨਗਰ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਵਣਜ ਵਿਚਿਪਾਰ ਹੁਨਰ ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ? ਆਰੀਆਂ ਕਬੀਲੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਕਰਕੇ ਪੁਰਬ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ ? ਪੰਜੂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹੋ ਗਏ ? ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ? ਉਪਰਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ? ਇੱਧੋਂ-ਉਧੋਂ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਰਨ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ? ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥਮਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੇ ਦੇਵੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣੀ ਪਈ ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਹਿਰੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੰਨਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਬੜਾ ਲੰਬਾ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਕਰਕੇ ਦੌੜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਦੂਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ? ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਝੇਲਣਾ ਪਿਆ ? ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਰਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਜਾਗਿੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈ ਰਿਹੀ ਹੈ ? ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਜੋ ਕੋਰੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਹ ਸਭ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ? ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਧਕਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ
ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਰ
ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਲੰਬੜਦਾਰ ਆਪਣੀ ਯੁਵਾਂ
ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਣ ਨੂੰ
ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ
ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕਿੱਤਾਮੁੱਖੀ ਨਾ
ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿ-
ਆਪੂ ਨਿਕ ਸਾਧਨ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਦੇ
ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਈ
ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ
ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੌਟ, ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਆਦਿ ਅੱਜ
ਤੱਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇ ਹੋਏ
ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ
ਸਾਹਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸਦੇ
ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ
ਗਰੰਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ
ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ
ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ
ਚੱਲੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵੀ ਨਿਰੋਲ ਸਿਆਸੀ ਸਨ।
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ
ਬੁਲਗਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੜੀ

ਜਲਦੀ ਤਿਆਗਦੇ ਹਨ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਲੈਂਟਰ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਥੋੜਾ ਹੈ। 3 ਵਾਸਤਵ ਲਿਸ਼ਕ-ਪੁਸ਼ਕ ਬਾਕਮਾਲ ਹੋਵੇ ਪਰ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਿਆਦ ਬਹੁਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ: ਇਸਦੇ ਲੰਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹੀ ਬੋਲਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਡਾ. ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲ ਨਿਰਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਸ਼ਾ ਉਹ ਤਬਕਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਂਦਰੂ ਵੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੀ ਹਨ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ, ਬੋਲਣ ਤੇ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋਏ ਪਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਵੇਲੇ 'ਮਨ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਵੱਡ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਦੇਸੀ ਜੇ ਥੀਆ ਸਭ ਦੇਸ ਪਰਾਇਆ' ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਸਾਰ੍ਹ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮਕਰਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ ਰੱਖ ਕੇ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਰਮਨ, ਲਵ, ਪ੍ਰਿਸ, ਨੇਚਰਪ੍ਰੀਤ, ਵਿਚ ਪਸਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸਵੀਟੀ, ਰੋਮਾ, ਜੋਆਏ, ਪੀਟਰ, ਹੀਰੋ, ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ ਜਹੋਨ, ਮੈਕ, ਵਿਲਡੈਂਡ, ਵਿਲੀਅਮ, ਰੋਜ਼, ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 120 ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸੇਮ, ਲੱਕੀ, ਗ੍ਰੇਸੀ, ਈਜ਼ਜਲ, ਡੇਜ਼ੀ, ਲਵਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਆਦਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਮ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਲਤੁੰ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਨਾਮ ਵੀ ਡੱਬ੍ਹੂ ਤੇ ਭੋਲੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਲੈਤੀ ਬਾਈਲੈਂਡ, ਫਿਲਪਾਈਨ, ਯੂਰਪ ਦੇ ਨਾਮ ਟਾਈਗਰ, ਟੌਮੀ, ਸਾਈਬਰ, ਹਿਹੋ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ, ਹਾਲੈਂਡ, ਆਲਡੋ, ਸੀਜ਼ਰ, ਟੋਏ, ਰੱਕਸੀ, ਆਸਕਰ, ਪੋਲੈਂਡ, ਸਵਿਟਜਰਲੈਂਡ, ਗਰੀਨਲੈਂਡ, ਰੱਕੀ, ਲੂਸੀ, ਜੈਕੀ, ਟੈਬੀ, ਹਾਰਲੇ, ਲਿਲੀ ਆਈਸਲੈਂਡ, ਫਿਨਲੈਂਡ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਆਦਿ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

-ੴ। ਆਤਮਾ ਸਿਘ ਗਿਲ
ਫੋਨ- 9878883680

ਤਾ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸ਼ਬਦ ਵਾ ਹਾਣ ਭਾਵਨ
 ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਗਮ ਲਾ
 ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਫੰਕਸ਼ਨ ਲਈ
 ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਤੋਹ
 ਗਿਫਟ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਜਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਜ਼
 ਗਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ
ਸੁ ਭਾਵਿਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ
ਵਿਰਾਸਤੀ ਤਿਉਹਾਰ ਤਿਆਗ
ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਟੀਵਲ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸਮਿਆਂ
ਵੱਲ ਨਟਾਈਨ, ਨਿਊ ਯਾਰ ਆਫ
ਮਿਸਾਲਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ
ਸਭਿਆਚਾਰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ
ਹੈ। ਏਸੋਂਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਮੀਰ ਵਿਰ
ਨੂੰ ਸਮੇਦੀ ਬੈਠੀ ਹੈ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ
ਵਰਤਾਰੇ ਕੇਵਲ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਤੱਥ ਬਣ ਕੇ ਰਹ
ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਵ
ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਢੂਰ ਕ
ਰਹੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂਆਂ, ਭਗਤਾਂ, ਸੂਝੀਆਂ

ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ, ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ
ਅਨਮੋਲ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਣ੍ਹ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਪੂਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਡਲ
ਦੇ ਅੱਖੀਂ ਘੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਨਰਸਰੀ, ਨਰਸਰੀ, ਐਂਡੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ
ਕੇ ਜੀ, ਯੂ. ਕੇ. ਜੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਸਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਝਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚੇ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਗੈਰ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੈ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ ਬਡੀ, ਸੇਕਰਟ

ਹਾਰਟ, ਹੋਲੀ ਹਾਰਟ, ਸਪਿੰਗ ਡੇਲ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਟੱਡੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਟੱਡੀ, ਬਾਈਟ ਵੇਅ, ਲਿਟਲ ਫਲਾਵਰ, ਕੈਬਰੇਜ, ਲੇਕ ਹੈਂਡ, ਸੈਂਟ ਪੀਟਰ, ਕਿੱਡਜ਼ੀ, ਮਿਲੇਨੀਅਮ, ਲਿਟਲ ਏਂਜਲ, ਹਾਰਵਡ ਲੇਨ, ਮਾਊਂਟਐਟਨ, ਲਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਈਸਟ ਵੁੱਡ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਆਦਿ। ਵਿੰਡਬਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰਿਂਡ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ 'ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ' ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ 'ਸੈਂਟ ਸੋਲਜਰ' ਰੱਖ ਵੇਂਦੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੌਧਿਕ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਇਕ ਅਲੱਗ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਣਤਰ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਹੁ-ਪਾਸਾਰੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਤੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਵੇਖਣੇ
ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ, ਮਹੱਲਿਆਂ,
ਦੁਕਾਨਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੀ
ਦੇਖ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਗੀਨ ਵੈਲੀ,
ਗੀਨ ਐਵਿਨਿਊ, ਸਿਲਵਰ ਇਸਟੇਟ, ਹੋਲੀ
ਸਿਟੀ, ਡੀ.ਆਰ.ਇਨਕਲੇਵ ਆਦਿ। ਸੜਕਾਂ
ਦੇ ਨਾਮ ਕੂਪਰ ਰੋਡ, ਕਵੀਨਜ਼ ਰੋਡ,
ਐਲਬਰਟ ਰੋਡ, ਲਾਰੈਂਸ ਰੋਡ, ਮਾਲ ਰੋਡ,
ਮੈਕਲਡ ਰੋਡ, ਸਰਕੂਲਰ ਰੋਡ, ਕੈਂਟ ਰੋਡ,
ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ, ਬਾਬੀਪਾਸ ਆਦਿ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ
ਸ਼ਾਖਿਂਗ ਮਾਲ ਜਿਵੇਂ ਸੈਲੀਬ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਟ੍ਰਿਲੀਅਮ,
ਅਲਫਾ ਵਨ, ਮੈਡੀਸਿਟੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ,
ਬੁਦਰਜ਼ ਰੇਸਟੋਰੈਂਟ, ਵੈਮਲੀ ਫੁਡ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ
ਬਾਸ਼ਾ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਮਾਤ-ਬਾਸ਼ਾ
ਨੂੰ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਰੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀਆਂ
ਕੌਮਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ
ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਕੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੋ
ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ
ਭਾਵਾਂਛੋਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੇ
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ
ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣ ਲਈ
ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ
ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਬਣਨ
ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਹੇ ਵਿਚ ਸੰਨਸ਼ਟੀ, ਵੰਡਰਲੈਂਡ, ਫੰਨਸ਼ਟੀ, ਰੋਬੋ ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ

- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਮਸ਼ੇਰ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਪੰਨਾ 162
 - ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਪੰਨਾ 9
 - ਪ. ਸ. ਸਿੱਧੂ, 'ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ', ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਸੰਪਾ. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 2002, ਪੰਨਾ 198
 - ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999, ਪੰਨਾ 11

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਸੂਰਜ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਝੂਟੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬੱਦਲ ਤੈਰਦੇ ਹਨ, ਚੰਨ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫੁਲ ਖਿੜਦੇ ਹਨ, ਚਿੜੀਆਂ ਤੇ ਪੰਛੀ ਚਹਿਚਹਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਨਵਰ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਹ ਇਸੇ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਬੁਧੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਮਰਾ

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਇਕ ਤਰਕ ਇਹ ਵੀ ਹੈ
ਕਿ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ
ਚੁਗਿਗਰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦਿਖਾਈ
ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਸਮਝਾਉਂਦੀ
ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਾ ਆਪਣੀ ਸੁਰਖਿਅਤਾ ਲਈ
ਮਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੁਕ
ਸਾਂਝ ਪਾਇੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਝ ਪਾਉ ਦਾ।
ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੀ ਹਰ ਕੁਦਰਤੀ
ਪ੍ਰਕਿਆ ਨੂੰ ਮਾਂ ਹੀ ਪਰੀਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ
ਹੱਸਦਾ ਹੈ, ਰੌਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਰੌਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਭੁੱਖ
ਲੱਗੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ
ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਂ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁੰਗੇ ਦੀ
ਬੋਲੀ ਵਾਂਗ ਮਾਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਡੀ-ਕੋਡ
ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਬਦ
ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਰਣਮਾਲਾ ਨਹੀਂ
ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਆਕਰਣ ਤੇ ਸ਼ਬਦ
ਜੋੜ ਦੇ ਸਥਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪੂਰੀ ਬੋਲੀ ਸਿਖਾ ਦਿੰਦੀ
ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਹ ਲੱਗਦੀ ਬੱਚਾ ਸਾਰੀ
ਉਮਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ
ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਮਾਂ

ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ, ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਿਖਲਾਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੌੜੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਤੋਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਮਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਉਸ ਘਾਲਣਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਅਰਥ ਪੂਰਣ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੰਢਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇਂ ਦਾ ਸਹਿਜ ਸਾਧਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਤਰਕ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਤੇ ਸੰਦਰਭ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਭਾ ਕਥ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ

ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ
ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਉਹ ਬੋਲੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਤੋਂ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ
ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ
ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਬੋਲੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਆਸ ਪਾਸ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ, ਉਸ ਦੇ ਗਲੀ ਗਵਾਂਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਆਸ ਪਾਸ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਜ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇਕ ਉਸ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਉਹ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਕਿਧਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੀ ਖਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਪਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਾ ਪੰਦ, ਉਸ ਦੀ ਖੋਡ ਤੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਕਿਆ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ, ਕੌਣ ਜਿੱਤਿਆ, ਕੌਣ ਹਾਰਿਆ, ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਬਾਲ ਗੀਤ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

A woman with short brown hair tied back in a bun, wearing a yellow headband and a white shirt with a yellow collar, is sitting in a pink armchair and reading an open book. The background is blue with white clouds. In the top left corner, there is a decorative element consisting of four large, stylized letters: 'ਦ', 'ਤ', 'ਅ', and 'ਸ'.

ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣਾ ਝੂਟੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬੱਦਲ ਤੈਰਦੇ ਹਨ, ਚੰਨ ਬਾਤ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ
ਮਜ਼ਹਬੀਗਾਂ ਦੇ ਬਚੇ ਜਦੋਂ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਣ ਆਉਂਦੇ
ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖਿੱਚ ਆਉਂਦੀ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਹੜੀ
ਮੰਗਦੇ ਪਰ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ
ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੀਤਾਂ
ਤੇ ਕਗਣੀ ਦਾ, ਸੌ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਦੇਣ ਤੋਂ
ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਸਾਂਂ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਲੰਘੀ ਲੋਹੜੀ
ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਹੀ
ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤ ਸਿਖ ਲਏ ਹਨ ਤੇ
ਹੁਣ ਉਹ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ।
ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਰਤਾਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਸਿੱਖਣਾ, ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ
ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ
ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ
ਹੈ, ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਲਈ
ਤਾਤੇ ਨਿਰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਾਨ ਸੱਤ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ

ਹੋਵੇਗਾ ਬੱਚਾ ਉਹੀ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।
ਬੋਲੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਕਾਰਗਰ
ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਉਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਦਰਤ ਨੇ
ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
ਕਦਰਤੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀਹੋ ਵੀਹੋ ਸਾਲ
ਗਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪਰ
ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਰਪਕਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਬਿਨਾਂ
ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀਲੇ ਤੇ ਸਾਧਨ ਤੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
ਸਿਮ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਣਗਾਆ : ਅਸਾ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਨਾ, ਬਲਾ ਸੀ।
 ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਏਹੋ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਸਾਡੀ,
 ਮੌਤੀਆਂ ਦੀ ਖਾਨ ਸਾਡੀ, ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣੀ
 ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਤ੍ਰਿਵਣਾ ਭੰਡਾਰਾਂ
 ਵਿਚ, ♦ ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਸੁਹਾਉਣੀ ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ ਏ
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਜੋਗ ਤੇ ਕਮਾਈਆਂ ਵਿਚ, ਜੰਗਾਂ
 ਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ, ਏਹੋ ਜਿੰਦ ਪਾਉਣੀ ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ
 ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਆਰੀ ਸਾਡੀ। ਸੁਖਾਂ
 ਦੀ ਅਟਾਰੀ ਸਾਡੀ, ਭੁੱਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਢਾਉਣੀ ਚੰਨਾ,
 ਬੋਲੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ।

-ਮੁੱਖਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁਲ ਜਾਓਗੇ ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗੀ ਰੁਲ ਜਾਓਗੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ ਆਨ

ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜੜੂਰਤ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਮੁਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾ ਸਕਦਾ, ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਮਨੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ, ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਮਿੱਠੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਬੇਰੁਖੀ ਕਿਉਂ? ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਮਾਸੀਆਂ ਕਦੇ ਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀਆਂ। ਤਾਂ ਇਹ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਵਾਨ ਆਪਣੀ ਵਿਦਵਾਨਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਿੰਦੀ-ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨ ਪੱਛਮੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੋਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਜੇ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰਿਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਲੋੜ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ? ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਲ ਹੋ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਗਲਬਾਤ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੇਵ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦਾ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਲੱਗੀ ਸਹਿਕ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਇਜ਼ਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਲੂਣਾਂ ਕਾਲਜਾ ਵਿਚ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖ ਕੇ ਜੋ ਹਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਪੜਚੋਲ

ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ
ਵਿਚ ਬੇਗਾਨੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ
ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਲਈ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੈ।
ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਛੁੱਲ-
ਛੁੱਲ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ
ਕਦੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾਂ
ਨਾਨਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਵੀ। ਇਸ ਵਿਚ
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਵਾਰ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਦਾ
ਦਰਦ ਵੀ।
ਦੋਸਤਾਂ ਨਾ ਵੇਖ ਘਰਨਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ

ਜੁਬਾਨ। ਇਸ 'ਚ 'ਨਾਨਕ' ਵੀ ਹੈ, 'ਵਾਰਸ' ਵੀ ਹੈ ਤੇ 'ਬਾਹੂ' ਵੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬੀ

ਵਰਗ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਕਿਉਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ?
 ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਂ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ
 ਵਰਗ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ
 ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਜੀ ਇਹ ਕਾਵਿ
 ਸਤਰਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀਆਂ
 ਹੋਣਗੀਆਂ : ਅਸਾਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਉਣੀ ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ
 ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਏਹੋ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਸਾਡੀ
 ਮੌਤੀਆਂ ਦੀ ਖਾਨ ਸਾਡੀ, ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣੀ
 ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਤ੍ਰਿਵਣਾ ਭੁਟਾਰਾ
 ਵਿਚ, * ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਸੁਹਾਉਣੀ ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ ਏ
 ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਜੋਗ ਤੇ ਕਮਾਈਆਂ ਵਿਚ, ਜੰਗਾ

ਤੇ ਲੜਾਈਆ ਵਿਚ, ਏਹੋ ਜਿੰਦ ਪਾਉਣੀ ਚੰਨਾ, ਬੋਲੀ
ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ। ਹੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਆਗੀ ਸਾਡੀ। ਸੁੱਖਾ
ਦੀ ਅਟਾਰੀ ਸਾਡੀ, ਭੁੱਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਢਾਉਣੀ ਚੰਨਾ,
ਬੋਲੀ ਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ।

ਮੁੱਖ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਨ: ‘ਕਿਸਾਨ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਤਾਂ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ
ਲੜਨਗੇ’, ਸੰਭ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਇਹ ਲੋਕ

ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਆਏ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਨ। ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਜ਼ਹਾਰਾਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇਤਾਂ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਮੋਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸਗੋਂ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

13 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਤਾਹਿਨਾਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰੋਕਾਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਵੀ ਠੱਪ ਪਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹੰਡੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਅਰਜੁਨ ਮੁੰਡਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਮਹਾਰੋਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੀਯੂਸ ਗੋਇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੱਕ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਰਜਗੜ ਦਾ ਦੁਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਸੂਰਜਗੜ ਦੇ ਵਾਸੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਰਜਗੜ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵੱਸਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਅੱਗੇਤਾਂ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗਾਜਰ, ਛੁੱਲ ਗੋਬੀ ਆਦਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਲੰਗਰ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਪਕਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਅਤ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਸਿੱਧੁਪੁਰ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਧੜੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ‘ਦਿੱਲੀ ਚਲੋ’ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ, ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ @ਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਚਾਰ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਸਣੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੂਰਜਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲੰਗਰ (ਭੋਜਨ) ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ’ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਕੁੱਖੇ ਨਾ ਮਰਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੁੱਖੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੋਜ਼ਣ ਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ ਕੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅੰਰਤਾਂ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰੋਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੰਗਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਇਆ ਲੰਗਰ ਤੇ ਦੁੱਧ ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 5 ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ

ਦੋਹਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂ ਦੀਆਂ ਅੱਰਤਾਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਵਰਗੀਆਂ ਅੰਦਰਾਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਕੌਰ 13 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੂਰਜਗੜ੍ਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਦੋ ਥੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ 4:30 ਵਜੇ ਉੱਠ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਸੰਭੂ ਵਿਖੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰਾਂ ਘਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਵਾਂਗ, ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਣ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਦੋਹਰੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭੂ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਭੇਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੋਵਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ।

ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ
ਉਹ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਚ ਸੈਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ @ਲੰਗਰ@ ਵਰਤਾਉਣਾ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਨਰੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ
ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਿਸਾਨੀ ਧਰਨੇ
ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਲੀ ਲੰਗਰ ਭੇਜਿਆ
ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਚੌਸਿਆ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ
ਵਿੱਚੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਦਕਿ
ਕਈ ਦਾਨੀ ਸੱਚਣ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਵਿਖੇ ਆਪ ਹੀ ਰਾਸ਼ਨ ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ
ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਾਸ਼ਨ ਵਰਤਣ
ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਸਨੀਕ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸਾਡੇ ਭਰਾ
ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਸ਼ਨ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ
ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ
ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ

ਰਾਸ਼ਨ ਇਦੋ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਸੇਵਕ
ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ
ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਨ
ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੋਜਨ ਪਰੋਸੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੀਏ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ
ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
ਮੰਨ ਰਹੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ
ਜਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ
ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲੰਗਰ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ
ਮਰਦਾਂਪੁਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ
ਥਾਂ 'ਤੇ 'ਲੰਗਰ' ਲਾਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ
ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ
ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ 'ਲੰਗਰ' ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ: ਕੀ ‘ਆਪ’ ਦਾ ਮੇਅਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਬਾਜ਼ੀ ਪਲਟ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਸਲਰ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਮੇਅਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਜਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਕੁਲ 16 ਵੇਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਜਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਕੁਲ 36 ਵੇਂਚੋਂ 8 ਵੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁਲ 20 ਵੇਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 8 ਵੇਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਜਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਜਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਇਲਜਾਮ ਲੱਗੇ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਐਲਾਨ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਵੀ ਝਾੜ ਪਾਈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੌਸਲਰ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮਨੋਜ ਸੌਨਕਰ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੇਅਰ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਗਾ, ਇਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਂ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਜ਼ਿੱਤ ਹੈ' ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਦਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਉੱਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਜਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਕੋਡ ਇਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੈਸੀਜਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 340 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਤੀਵਰ ਲਈ ਆਕਾਰੀ ਕਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕਿਸੇ ਛਲਾਵੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਜਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਵੇਂਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਨੂੰ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੇਂਟ ਗਿਣਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਅਫਸਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਾਸੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪੇਪਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀ ਕਿ ਬੈਲਟ ਪੇਪ

ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ
ਏਰ-ਅੰਦਰ ਨੋਟਿਸ ਦਾ
ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ
ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਦਾਲਤ
142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ
ਤੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ
ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ।
ਨੇ ਕਿਹਾ, ਨਤੀਜਿਆਂ
ਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 12
8 ਵੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ
8 ਵੇਟਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ
ਏਕੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਇਹ
ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਾਸੇ
ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਘਾਟ
ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ
ਇਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਿਜ਼ਾਇਡਿੰਗ
ਰਾਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰਦਾ
ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ, ਸਾਰੀ ਚੋਣ
ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੱਤਰ ਦੇ
ਤੱਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ
ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਬੈਲੇਟ
ਨ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ

ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਥਿਤ ਆਡੀਓ ਵਾਇਰਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਆਸਾਮ ਦੀ ਡਿਬਰੂ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਕਥਿਤ
ਆਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ
ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ 'ਚ ਗੁਪਤ
ਕੈਮਰੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਕੈਮਰੇ
ਬਲਬ ਹੋਲਡਰ 'ਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।
ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਲ
ਭੀ, ਔਮ. ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ
ਬਾਰੇ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ
ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਮੌਬਾਈਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਝੂਠਾ
ਪਰਚਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨ
ਸਾਨੂੰ ਖਾਣੇ 'ਚ ਵੀ ਕੁੱਝ ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੇਣ
ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ

ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ 4-5 ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅੰਨ-ਜਲ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਮਿਤਪਾਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਲ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਬਲਬ ਵਿਚ ਗੁਪਤ ਕੈਮੈਰੇ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਅਮਿਤਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਲਿਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੁਲਸ ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਇਸ ਮਹਾਰੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। 30 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਚੌਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਣੇ 16 ਵੇਟਾਂ ਸਨ। ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ ਵਜੋਂ ਲੜ ਰਹੀ ਆਪ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ 20 ਕੌਸਲਰ ਸਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਣੇ ਕੁਲ 36 ਵੇਟਾਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬੇਡਰੋਸ਼ਾਗੀ ਮਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕੀਸੀ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੇਅਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਛਾਬੜਾ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਚ ਐਸਾਂਸ ਆਹਲਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਛਾਬੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਫਲੋਰ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਬੇਡਰੋਸ਼ਾਗੀ ਮਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਸਮਰਥਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਬੇਡਰੋਸ਼ਾਗੀ ਮਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵੋਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲਵੇ, ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ।’ ਆਹਲਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੌਣ ਦੇ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਣਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਬੈਲੇਟ ਪੇਪਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੀਅਐਮ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਐਕਸ ਅਕਾਊਂਟ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, ‘ਆਖਰ ਸੱਚ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੇਅਰ ਚੋਣਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸੀਜੀਆਈ ਨੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਇਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ 8 ਵੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਿਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪ ਦੇ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ’।

18 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਥਾਂ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀ ਚੋਣਾਂ।

30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਤੇਅ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪਾਉਣ

ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਇਡਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨਿਲ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੈਨਾਈ ਖਬਰ ਦੇ ਜੰਸ਼ ਸੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਬਲੋਕ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 35 ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 9 ਕੌਸਲਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਬਨਵਾਰੀਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹਾਊਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਸੌਨ 'ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ
‘ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਲ ਕੇ ਲੋਕ
ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਹੱਕ ’ਚ ਹਾਂ’

ਪਟਿਆਲਾ : ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੀਟ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕੰਡਕਟ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਗੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਲਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹੋ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਚੌਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਠਜੋੜ ਹੋਵੇ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੈਂਟ 'ਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਉਹ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਉਹ

ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣੀ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਗੱਠਜੋੜ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੈਂਡ ਉਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖ ਸਕਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੀਤਨਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

ADVISORY BOARD

ਜੋਗ ਸਿੰਘ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਯਾਰਕ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੋ

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਹਾਲ
(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੌਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਤਨਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਗੇ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਛੁੱਕਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਉਂ ਬਣਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ?

ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਨੌਰੀ ਵਿਖੇ ਕੱਲ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 23 ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਖਨੌਰੀ ਬਾਡਰ @ਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 22 ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਭਕਰਨ ਸਿੰਘ ਖਨੌਰੀ ਬਾਡਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਹੱਸਾ ਲੈਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਸੁਭਕਰਨ ਦੀ ਮੌਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰਾ

ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੂਪਰਡੈਂਟ ਡਾ. ਹਰਨਾਮ

ਸਿੰਘ ਰੇਖੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ

ਦੌਰਾਨ ਖਨੌਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀ

ਵੱਜਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁਭ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ,

ਮੌਤ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਗੋਲੀ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀ

ਸੱਟ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ

ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਤਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਗਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ

ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ। ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਰਦਾਘਰ 'ਚ ਰਖਵਾਇਆ

ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ

ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜੁਲਮ

ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ

ਅਨੰਦਾਤਾ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ

ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਚੰਗੀ ਸੀ ਕਿ ਗੋਲੀ ਛੂਹ ਤੇ

ਨਿਕਲ ਗਈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਚਿੱਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਲਾਕੇ

ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ

(ਵੀਰਵਾਰ) ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ

ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਕੋਲ

ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ @ਤੇ ਜੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਹ ਹਾਈਵੇ ਉੱਤੇ ਹਨ।

ਸੁਭਕਰਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਮਰਨ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ

ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਬਚ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਵੀ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬ

ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸਾਨ ਜੇਕਰ ਚੰਗੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ

ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਬੁਰਕੀਆਂ ਤੱਕ ਖੋਹ ਲਈਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਜੇਕਰ ਚੰਗੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਲੁੱਟਣ

ਦਾ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੋਂ

ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਤੰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਮੁਦਦ-ਬਾ-ਮੁਦਦ ਆਤਮਰੱਤਿਆ ਕਰਨ ਨੂੰ ਭਰ ਪੈਂਦਾ

ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਦੇ ਭਾਰ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਕਿਸਾਨ

ਮੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ

ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਸੰਭਵੇ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ

ਵਿੱਚ ਕੀ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ?

ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧੋਖਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਵਾਅਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦਬਾਉਣ ਵਾਅਦਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2017 ਮੌਕੇ ਕੀਤੇ ਗਿਆ

ਸੀ, ਪਰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਪਰ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਪਾ ਕੇ ਮੋਟਰਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ

ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਿੱਚ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜੱਬੇਬੀਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ ਫੁਰਮਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਛੱਪੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਕੁਝ ਕੁ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸੀਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਵਰਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ

ਸ਼ਵਸਥ ਰਹਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਅਲਸੀ ਕਾ ਸੇਵਨ ਬੇਹਦ ਲਾਭਕਾਰੀ

ਸ਼ਵਸਥ ਰਹਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਹਮੇਂ ਅਪਨੇ ਪਾਨੀ ਮੌਜੂਦ ਮਿਕਸ ਕਰੋਂ ਆਖਾ ਰਹ ਜਾਨੇ ਤਕ ਆਹਾਰ ਮੈਂ ਫਲ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਾਥ-ਸਾਥ ਬਿਭਿੰਨ ਤਬਾਲੋਂ। ਤੈਧਾਰ ਕਾਢਾ ਛਾਨ ਲੋਂ ਔਰ ਥੋੜਾ ਠੰਡਾ ਤਰਹ ਕੇ ਬੀਜ਼ਾਂ ਕੋ ਭੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨਾ ਹੋਣੇ ਪਰ ਪਿਏ।

ਚਾਹਿਏ। ਐਸੇ ਹੀ ਬੀਜ਼ਾਂ ਮੈਂ ਸੇ ਏਕ ਹੈ ਅਲਸੀ, ਫਾਯਦੇ ਹੈਂ ਅਨੇਕ

ਜਿਸ ਮੈਂ ਓਮੇਗਾ-3 ਫੈਟੀ ਏਸਿਡ, ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਬਲਡ ਸ਼ੁਗਰ ਕਰੇ ਨਿਰੱਧਿਤ ਡਾਯਬਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਇਬਰ, ਵਿਟਾਮਿਨਸ ਅਤੇ ਮਿਨਰਲਸ ਪਾਏ ਜਾਤੇ ਬਲਡ ਸ਼ੁਗਰ ਕੀ ਸਮਸਥਾ ਸੇ ਪੀਡਿਤ ਲੋਗਾਂ ਕੇ ਹਨ। ਯੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਸ਼ਵਸਥ ਰਖਨੇ ਮੈਂ ਫਾਯਦੇਮਂਦ ਲਿਏ ਅਲਸੀ ਕਾ ਕਾਢਾ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਅਲਸੀ ਕੇ ਬੀਜ਼ਾਂ ਸੇ ਬਨੇ ਕਾਢੇ ਕਾ ਨਿਧਿਮਿਤ ਹੈ। ਨਿਧਿਮਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਸੁਖ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਸੇ ਸੇਵਨ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਂ ਕੇ ਇਲਾਜ ਮੈਂ ਕੇ ਕਾਢੇ ਕੇ ਸੇਵਨ ਸੇ ਡਾਯਬਿਟੀਜ਼ ਕਾ ਸਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਕੈਂਸਰ ਕੇ ਕਾਢਾ

ਥਾਈਰੋਏਡ ਮੈਂ ਅਸਰਦਾਰ-ਸੁਖ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਅਲਸੀ ਚਮਕਦਾਰ ਹੋਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੇ ਕਾਢਾ ਵਿਖੇ ਪੇਟ ਅਫਰਨਾ ਜੈਸੀ ਸਮਸਥਾ ਸੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਕੈਂਸਰ ਕੇ ਕਾਢਾ ਵਿਖੇ ਪੇਟ ਅਫਰਨਾ ਜੈਸੀ ਸਮਸਥਾ ਸੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਨਿਰਧਾਰਤ ਹ

Essential for Regional Science Academies to Actively promote science through Regional media

It is essential for regional science academies to actively promote science through regional media and provide regular updates.

Science education in the country is at a cross-roads, because of the declining trend among the new generation to pursue a career in Science. Across the country, many brilliant students move towards professional courses that fetch them a good placement soon after their studies. No one will wait 5 or 10 years to get a good placement. Even our policymakers neglect basic science education, forgetting the fact that it's the backbone for building a strong Viksit Bharat. The trend of student exodus to foreign countries is increasing. The public's initial encounter with scientific advancements often occurs through newspapers, television programs, and various other media outlets. The reduction in space or airtime allocated to Science can be viewed as a direct challenge to the field. Many media organisations prioritise commercial considerations when making decisions about content allocation. They may

contribute to a lack of public awareness and understanding of scientific concepts, potentially hindering progress in scientific literacy and societal engagement with Science.

This lack of awareness leads to parental pressure on students to move away from science courses. It is where our regional science academies in the country can play a lead role in building a robust scientific force for the future. We have three national science academies in India -the Indian National Science Academy, the Indian

National Geographic Regions. These academies are well-positioned to address and prioritize issues that are specific to a particular region. They can focus on problems related to geography, climate, biodiversity, and other factors that may vary from one region to another. By bringing together scientists and researchers from a specific region, science academies help

build a strong and collaborative scientific community. This facilitates the exchange of ideas, expertise, and resources, fostering a culture of innovation and cooperation. It is essential for regional science academies to actively promote Science through regional language media channels, maintain regular interactions with journalists, and offer science updates. accessible format. Apart from science popularisation activities, many regional academies conduct studies on various topics that could affect the enhancement of Science in society, for example, student exodus to foreign countries, public perception of science

and scientific research, etc. Regional academies can offer insights into the unique challenges faced by their communities and contribute to developing informed policies that address regional needs.

Regional science academies can promote diversity and inclusion in Science by supporting underrepresented groups within the region. This contributes to a more inclusive and equitable scientific community. Regional science academies' contributions to nation-building and developing scientific temper are well documented in history. In our journey towards a Viksit Bharat, we should take various regional science academies and the National Science Academies' by affiliating them to the National body. When both academies work with a common goal, it can foster significant advancements in Indian Science. By aligning their efforts and resources, these academies can synergise their strengths, expertise, and networks to tackle scientific challenges more effectively.

Vijay Garg

The security of Indians abroad is paramount

The year 2024 began with a series of tragic incidents involving some Indians living in the USA, starkly highlighting the vulnerability of persons of Indian origin abroad. Recently an IT executive Vivek Taneja, 41, was killed when he tried to save a female colleague from molestation outside a restaurant in Washington. Vivek became the seventh victim of attacks that took place on Indians in America this year. A spate of incidents of death of Indians living in foreign countries has ensued in the recent past. The government of India had recently informed the Parliament that around 403 incidents of death of Indian students living abroad have been reported since 2018 due to various reasons including natural causes, accidents and medical conditions. The data reveals a disheartening scenario for Indians aspiring to go abroad for various purposes as it showed that 91 Indian students died in Canada, 48 in the UK, 40 in Russia, 36 in the US, 35 in Australia, 21 in Ukraine and 20 in Germany, 14 in Cyprus, 10 each in Philippines and Italy and nine each in Qatar, China and Kyrgyzstan.

Among other factors responsible for the death of Indians abroad, the crimes and attacks upon Indians have emerged as a major cause of concern. The recent incidents of attacks on Indians in America also raise concerns about the probable escalation of xenophobia and hate crimes against immigrants and minority communities in the United States. The attacks highlight the vulnerability of In-

dian Americans and other minority groups and underscore the need for increased awareness and intervention if the attacks were prompted by hatred and discrimination. These incidents might also be a reflection of the broader trend of racially motivated violence and anti-Asian hate crimes that witnessed a surge in anti-Asian racism and violence especially during and post the COVID-19 pandemic.

The year 2024 has witnessed many consecutive deaths of Indian or Indian-origin students due to various causes, some of which the cause of deaths is still unclear. These incidents serve as a catalyst for a broader discussion about the challenges faced by Indians living overseas. While the specific details surrounding each death remain under investigation, they collectively underscore the critical need to address the risks and dangers encountered by Indian nationals abroad. As investigations into the recent incidents continue, it is crucial to examine the root causes and systemic issues that contribute to the vulnerability of Indians living abroad. Factors such as racism, xenophobia, inadequate security measures, and cultural misunderstandings are likely to play a role in endangering the lives of Indian nationals overseas.

Organizations like the South Asian Americans Leading Together (SAALT) report hate violence against South Asian communi-

ties, including Indians, and press for increased measures to address these crimes and enhance community safety. It is likely that systemic racism still continues in various institutional practices and policies, creating a disadvantageous environment for Indians and other minority groups in the USA. Disparities in hiring and promotion practices, unequal treatment within the criminal justice system, and limited access to quality education and healthcare are probable systemic issues that might require immediate attention. Reports suggest a need for greater awareness and accountability regarding systemic racism, requiring policy reforms and initiatives that promote equity and inclusion as Indian Americans become targets of hate crimes fuelled by racial or ethnic animus resulting in incidents of verbal harassment, vandalism, and physical assaults across the nation.

In cases where individuals are found responsible for crimes against Indian nationals abroad, there is a growing demand for extradition and legal accountability. Extradition of guilty persons to India for trial and punishment is essential to ensure justice and deter future crimes. India and the US had signed an extradition treaty in 1997. This treaty outlines the process for extraditing individuals who commit crimes in one country and flee to the other. While the extradition treaty exists, navi-

gating it is usually complex and time-consuming. Delays occur due to lengthy legal processes, gathering evidence, potential appeals etc. The Government of India bears a significant responsibility for safeguarding the interests and security of its citizens living abroad. The Indian government has taken up such matters with foreign governments and has constantly expressed its concerns in the past. Indian consulates in the US and elsewhere must enhance the process of providing assistance to Indian citizens, offer guidance on various issues like legal rights, visa concerns, and emergency support etc.

The government must raise awareness about safety concerns and resources available to Indian citizens in foreign lands, including collaborating with community organizations. The Indian government may also consider collaborating with organizations like SAALT to provide support, resources, and advocacy for Indian communities abroad. Consulates can connect Indian citizens with legal resources and provide guidance on navigating the foreign legal system in case of discrimination or hate crimes. Tragedy in the US underscores the urgent need for multifaceted solutions. The death of Indian or Indian-origin individuals in America serves as a stark reminder of the urgent need for comprehensive measures to address the safety and security of Indian nationals living abroad.

Siddharth Mishra

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Mahattam Sri Jap Nishaan(Sri Japji Sahib)

Abinash Mahapatra

President : Punjabi Global Foundation (Odisha Chapter)

Inestimable presage to be the glory of Sri Jap Nishaan (Sri Japji Sahib) which can neither be described nor be penned to the slightest level of aptness. The Saroop of this Bani is Anoop, i.e., one which cannot be acclaimed comprehensively even if the oceanic of all cosmical wisdom gets transpired in a stint. Articulated by Badshah E Gulruk, Bani Bana Dey Malik : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj, this Shabad Gurbani is a boon for the all of ethers. Sri Jap Nishaan confers to be the abode of Affluence, Deliverance, Desires & Dharam (Righteousness) / Divine Path where every solitary requisite of cognizance gets contented. Amidst this Sri Mukhwaak of Pehli Patshah Ji dwells the all engrossing ethnic Riddhi (Accomplishments), Siddhi (Mystical Powers) & Nau Nidh: (Padam (Lotus), Maha Padam (Magnificent Lotus), Shankh (Conch Shell), Makar (Crocodile), Kachhap (Tortoise), Mukand (Cinnabar), Nand (Delight), Neel (Sapphire) & Vrach (Sapling)). The Bani of Sri Jap Nishaan connexions a humanoid with the blaze of mysticism, thus transfiguring him/her into a Gurmukh by extinguishing all the erstwhile prejudiced ventures / deeds.

I reverentially proffer my ceaseless salutations to the Dhur ki Bani : Sri Jap Nishaan by placing my cranium on the ground with hands clasped. Whosoever performs Paath Deedar of this Sri Mukhwaak will be bequeathed upon transcendence & the celestial attributes requisite to be a Gur Sikh. The one who keeps on enchanting & contemplating on Sri Jap Nishaan will be accounted as the most affluent persona of all-engrossing cosmos. The Devi Devta(s), Phantoms (Revenant) as well as the Energies prevailing midst the expansion of Penta Universal Elements (Earth, Marine, Blaze, Breeze & Space) can on no occasion enact any obstacle upon those who recite upon this Shabad Gurbani. There persists nonentity Divine Mantar superlative to that of Sri Jap Nishaan and hence, it has been embarked as the Crown of all Deific Compositions. In this dominion & the realm beyond, the Paathi of Sri Jap Nishaan will be conferred upon supreme of all admirations for the outcomes of recitation as well as hearkening of this Sri Mukhwaak manifests inestimable

consecrations.

The celestial articulation of Badshah E Aalam : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj stands peerlessly incredible in the whole of ethers which confers to be a solitary medium for ferrying the hominoid race across Kalyug's Noxious Ocean. In this ridiculous globe where we are dwelling in, the Maha Mantar : Sri Jap Nishaan is the ultimate elucidation which has been conferred upon us to dispel the shackles of ignorance. Hence, those who endure to perform Paath Deedar of this Divine Gurbani, their mind & heart attains tranquillity, thus enunciating their Penta Karam Indriya (The Functional Senses) : Tongue, Hands, Feet, Anus & Genitals, as well as the Penta Giaan Indriya (Palpable Senses) : Sight, Hearing, Taste, Touch & Smell comes under rheostat. Contemplating Sri Jap Nishaan, the peak of mystical evolution gets manifested within one's self as well the Tierce Adversities of a Homo sapiens (Aadhi : Cerebral Torment, Vyadhi : Corporal Agony & Upadhi : Communal Anguish) of a hominid gets all-engrossingly dissipated into debris.

As the rice accredits a rice peapod with its worth, synonymously the Naam Simran as well as the facets requisite for getting in connexion with

Sri Guru Sahib Ji transpires to be much enriching when one learns by rote the Bani of Sri Jap Nishaan & internalizes its implication. The fruit of deliverance cannot once be grasped unless one commits to memory this Sri Mukhwaak of Jagatguru Baba Nanak Shah Ji. Internalizing the kernel of Sri Jap Nishaan, one accomplishes to attain the ultimate of all mystical wisdom & the reflection of Gur Sikhi begins shimmering in the ventures of an individual. The cognizance gets imbued mid solace if it gets

engrained with the wisdom of this Dhur ki Bani. The Benefactor as well as the Seers have drenched themselves amidst the nectar alike oceanic essence of Sri Jap Nishaan. The one who keeps on enchanting this Shabad Moorat Sri Mukhwaak will indubitably accomplish perpetuity along the heavenly existence. The paradise & the globe are just akin to an iota in the magnanimity of Sri Guru Patshah Ji's enunciations. In the resplendence of this Gur Shabad Bani's recital, both the dominions appear to be the choirs who keep on humming as well as hearkening to its Divine Resonance. The Sun & the Moon as well go round considering Sri Jap Nishaan to be their Torchbearers. This Sri Mukhwaak of Badshah E Dastgir : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj is the key to grasp core kernel of Sri Trey Gur Darbar : Zahira Zahoor, Jugo Jug Atal Jagatguru Aad Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj, Jagatguru Dasam Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj & Jagatguru Sarbloh Sri Guru Granth Sahib Ji Maharaj. If Paath Deedar of Sri Jap Nishaan confers to be a cause of someone's sustenance, I proclaim hereby that all prevailing biosphere will get governed under his / her command. The bloom alike persona of hominids

transform into an orchid with the Paath Deedar of Shabad Gurbani : Sri Jap Nishaan where every solitary sapling bears the fruit of Gur Khalsai. Even the dust of Sri Jap Nishaan's avenue is tantamount to the collyrium of all-engrossing senses.

Sri Jap Nishaan is the glimmer of that magnificent grandeur which sparkles to relinquish the whole of worldly anxieties to bestow upon its reciter the fathomless godsend of Divine Ecstasy. The worst of all affliction is enduring in ignorance towards Sri Jap Nishaan whilst the superlative of all contentment is the recollection of this Sri Mukhwaak. May the grace of Parbrahm Sargun Saroopi, Satguru Garib Niwaz : Jagatguru Sahib Sri Guru Nanak Dev Ji Maharaj befall upon us to transfer every solitary hair prevailing in our body into tongues from which the recital of Sri Jap Nishaan can procure incessantly. Daas proffers his boundless salutations at the Consecrated Feet of Sri Guru Pehli Patshah Ji who connotes to be the Harbinger of all Embodiments, whose admirations are being rendered by countless of Brahma & myriads of Indar Isher conferring their genuflection. May He Bless to proliferate the splendours Sri Jap Nishaan all across the globe.

Empowering Jammu: PM Modi's Historic Visit

In a momentous occasion that stirred the hearts of the people of Jammu and reverberated across the nation, Prime Minister Narendra Modi embarked on a historic journey to the region. His recent visit, etched in the annals of time, transcended the mundane and soared to the realm of inspiration, leaving an indelible mark on the landscape of Jammu's developmental trajectory.

Within the tapestry of his visit, woven with threads of visionary governance and unwavering commitment, lay the blueprint for a brighter tomorrow. The canvas, adorned with investments surpassing Rs 30,500 crore, served as a testament to the government's steadfast resolve to usher in an era of unparalleled progress and prosperity. From the inauguration of prestigious educational institutions like IIT Jammu and IIM Jammu to the unveiling of the cutting-edge AIIMS

Jammu, each initiative unfurled like a blossom of hope, promising to nurture talent and pave the way for a future defined by excellence and innovation.

Yet, amidst the grandeur of infrastructure, it was the human touch that resonated most deeply. Prime Minister Modi's impassioned engagement with the citizens of Jammu, from the distribution of appointment orders to heartfelt interactions with beneficiaries of government schemes, reflected a leadership rooted in empathy and inclusivity. His words, infused with sincerity and compassion, echoed the sentiment of "Sabka Saath, Sabka Vikas, Sabka Vishwas, Sabka Prayaas," embodying the essence of unity and collective progress.

Transportation and connectivity emerged as the arteries of development, coursing through the veins of the region and breathing life into dreams of economic

resurgence. From the inauguration of transformative rail projects to the expansion of arterial road networks and the groundbreaking ceremonies for futuristic airport terminals, each endeavor symbolized a step towards bridging the gap between aspiration and achievement, between isolation and integration. Amidst the symphony of progress, the inauguration of the state-of-the-art Common User Facility Petroleum depot in Jammu stood as a beacon of hope and promise. This citadel of modernity, with its sprawling expanse and cutting-edge technology, represented not just a repository of fuel but a testament to the government's unwavering commitment to infrastructure excellence and public welfare.

As the echoes of Prime Minister Modi's visit reverberated across the region, they carried with them

a sense of optimism and anticipation. The constellation of development projects inaugurated during his visit not only laid the foundation for a brighter future but also ignited a spark of hope in the hearts of the people. In every handshake, every smile, and every promise made, there lay the seeds of a new beginning, a testament to the power of visionary leadership and collective endeavor.

In essence, Prime Minister Modi's unforgettable visit to Jammu was not just a moment in time but a milestone in the journey of a nation. It was a celebration of unity, progress, and the unbreakable spirit of the people of Jammu. And as the region marches forward on the path of development, guided by the beacon of Prime Minister Modi's vision, it does so with renewed vigor and determination, knowing that the best is yet to come.

Aubaid Ahmad Akhoon
akhoon.aubaid@gmail.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

SOCIAL JUSTICE: concept, perspective, awareness, and legal assistance

Social justice in the present scenario means taking action to make our communities more equal and inclusive.'

Introduction:

The term 'Social Justice' is an important aspect and an integral part of The Indian Constitution (the supreme law of land). It holds a significant place in the Preamble of the Constitution as well. The term Social Justice means availability of equal social rights and opportunities for the overall development of all the people in the society, without discrimination on any ground such as caste, class, creed etc. The Constitution of India recognises various components of Social Justice. For instance, Article 14 guarantees every person 'equality before law', Article 15(1) prohibits the discrimination against any citizen, Article 16(1) provides equality of opportunity for all the citizens, Article 46 constitutes the heart and soul of Social Justice by directing the state to promote educational and economic interests of schedule caste, schedule tribe and other weaker sections.

Definition and Concept of Social Justice:

To know betterly the Social Justice, let's know about the terms Society and Justice

SOCIETY:

As defined by the father of sociology August Comte, "Society is a social organism processing a harmony of structure and function."

Emile Durkheim, the founding father of modern sociology treated society as a reality in its own right.

However, according to Cole, "Society is the complex of organized associations and institutions with the community."

JUSTICE:

According to Salmond, "Justice means to distribute the due share to everybody." In view of Dr.Raphael, "Justice protects the rights of the individuals as well as the order of society." And C.E.Merriam, "Justice consists in a system of understandings and procedure through which each is accorded what is agreed

upon as fair." Definition: Social justice is a philosophical term of equal and just relations between the individual and the society. It is most oftenly determined by the distribution of wealth, opportunities for personal activity, and social rights. In both older Asian and Western cultures, the concept of social justice has frequently referred to the process of ensuring that individuals perform their societal roles and obtain from society what are their dues.

Concept:

Concept of Social Justice denotes the equal treatment of all citizens without any social distinction based on caste, creed, colour, race, religion, gender and so on. It functions with the absence of privileges being extended to any particular section of the society, and for improvement in the conditions of backward classes (SCs, STs, OBCs, and EWSs) and women. Social Justice is the foundation stone of the Constitution of a nation.

Need of Social Justice: The essence of social justice is rooted in the necessity to correct the disparities, guaranteeing fairness and equal opportunities for all individuals. To establish the human rights, uplift the backward and weaker section of the society, provide equal treatment to each person and to abolish discrimination from its roots, Social Justice plays a crucial role. By nurturing an environment of equity, it enhances the overall well-being of society. It has been regarded as the cornerstone of the social system and is the basis for the coherent living of a society.

Almost all the examples of the social injustice includes the following issues:

Access to education and job gap: E.g. gender pay gap, same educational opportunities for girls just like boys.

Social discrimination: E.g. sustained discrimination against individuals or groups on the basis of gender, illness, disability, religious and sexual orientation.

Food and water insecurity: E.g. Child hunger, and the rise of food insecurity in rural areas.

Distribution of wealth: E.g. how government spending is distributed among population, and how national wealth is governed.

Health inequality: E.g. racism in health care, and impact of COVID-19 on vulnerable households.

Voting rights: E.g. the voting rights of women and other weaker sections of the society.

Access to information: E.g. Right to be informed under the Right to Information Act-2005.

Remedial action to all such issues can be referred to as Social Justice.

Author: Deepali

Contact number: +91-83602-31703

Email ID: deepaliv772@gmail.com

(Author is a law student and a freelancer writer)

Scope of Social Justice:

Social justice comprises of fair distribution of resources, opportunities and privileges, aiming to address inequalities based on race, gender, socioeconomic status, and more. Its scope includes policies, combating discrimination, and ensuring equal access to education, healthcare, and employment. It's like creating a level playing field where everyone can have the same opportunities. This principle of social justice strive the existence of a society where everyone enjoys basic human rights and has the chance to thrive and foster a more equitable and just world for everyone.

Social justice: India perspective

In India, social justice means ensuring fairness for everyone, especially those who faced historical discrimination based on their cast, gender, class, creed etc. India's perspective on social justice shows a dedication to construct a more identical and truly community for all of the citizens. The country is actively working to remove these inequalities by implementing policies and programs that give equal opportunities to everyone, regardless of their background, can access the same rights and benefits. India's perspective on social justice reflects a commitment to build a more equal and just community for all the citizens of world's largest democracy. During the recent G20 Summit held in India, equality and social justice were the main issues put forth by the host country.

Social justice: Global perspective

Globally, social justice aims to create a fair and equal world for everyone. It involves addressing issues like poverty, inequality, and

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Mother Language: The Social Identity of Human Beings

Language is not merely a tool for communication, it is the essence of human identity, culture, and social belonging. Among the languages spoken across the globe, one's mother tongue holds a special place in shaping individual and collective identities. It transcends mere words; it embodies history, heritage, and a sense of belonging that binds communities together. The term "mother language" refers to the first language a person learns from birth, typically from their family and immediate community. It forms the basis of cognitive development and emotional expression, shaping the very foundation of one's thought processes and worldview. Linguists and sociologists have long recognized the profound impact of mother language on individual and collective identity formation. At the individual level, the mother tongue serves as a primary means of self-expression and self-identification. It is through our native language that we articulate our thoughts, feelings, and experiences most authentically. Language is deeply intertwined with personal

memories, emotions, and cultural nuances, contributing to a sense of rootedness and continuity in one's life journey. Moreover, one's mother language shapes their understanding of the world and their place within it. Linguistic patterns, idiomatic expressions, and linguistic relativity influence how individuals perceive and interpret reality. Thus, language is not merely a tool for communication but a lens through which we make sense of our surroundings and construct our identities. At the societal level, mother language plays a pivotal role in fostering a sense of belonging and cultural continuity within

communities. Language serves as a symbolic marker of group identity, binding individuals together through shared narratives, values, and traditions. It serves as a repository of collective memory, preserving the rich tapestry of cultural heritage passed down through generations. Furthermore, mother language is integral to

the preservation and transmission of cultural knowledge and practices. It is through language that folklore, myths, and oral traditions are handed down from one generation to the next, ensuring the survival of cultural heritage amidst the tide of globalization. Thus, efforts to safeguard and promote mother languages are essential for preserving cultural diversity and promoting intergenerational solidarity. The significance of mother language extends beyond mere intergenerational knowledge and linguistic proficiency; it encompasses a broader sense of cultural identity and

However, despite the inherent value of mother languages, many are under threat due to factors such as globalization, urbanization, and language policies favoring dominant languages. Language loss not only erodes linguistic diversity but also undermines the social fabric of communities, leading to cultural alienation and marginalization. In conclusion, mother language constitutes the social identity of human beings, shaping individual self-conception and collective belonging. It embodies cultural heritage, fosters social cohesion, and serves as a vehicle for transmitting traditions. Embracing linguistic diversity is essential for preserving cultural richness and promoting inclusive societies where every voice is heard and valued. As we celebrate the linguistic tapestry of humanity, let us recognize the intrinsic worth of each mother language in shaping our shared human experience.

Harpreet Singh Brar
Sr.Legal Assistant
Columnist,AFS road,Bathinda

SOCIAL JUSTICE: concept, perspective, awareness, and legal assistance

Social justice in the present scenario means taking action to make our communities more equal and inclusive.'

discrimination on an international scale. Countries collaborate to set goals, like the sustainable development, to ensure that basic needs are met for all people. This global perspective on social justice emphasizes cooperation among nations to overcome challenges and build a world where everyone has the opportunity to live a dignified and fulfilling life.

Facilities for Social Justice arranged by the government:

Government takes steps to make things fair for everyone through facilities like special programs, financial aid, and rules that ensure equal chances. These efforts are meant to help groups facing challenges, giving them a fair shot at opportunities. The goal is to create a society where everyone, no matter their background, has the same support and access to resources. Government initiatives work towards making sure that nobody is left behind, promoting fairness.

Awareness about Social Justice:

Creating awareness about social justice means helping people understand why fairness and equality are important in society. It involves sharing information about different issues like discrimination and inequality so that everyone can be informed. The more likely they are to

support positive changes. Awareness about social justice is like illuminating the areas where things can be made better, encouraging everyone to work towards a fairer and more equal world. Publicity by the government and other organisations, through Television, Radio, Print Media and Social Media etc. plays a vital role in making the public aware about their rights towards social justice.

Social Justice in the present scenario:

In today's world, social justice is about making sure everyone is treated fairly and has the same opportunities. People are working to address the current challenges like discrimination and inequality. This involves creating rules and programs that help everyone, especially those who face difficulties. The goal is to build a society where everyone, regardless of their background, can live without facing unfairness. Social justice in the present scenario means taking action to make our communities more equal and inclusive.

Suggestion and views for the betterment in providing Social Justice:

Improving social justice involves everyone working together for a fairer society. We can start by learning more about different perspectives and understanding each other

better. Supporting policies that treat everyone equally and speaking up against the discrimination is the need of an hour. Education plays a vital role in teaching us about the importance of fairness and equity. By listening, learning, actively participating, we contribute to making our communities more inclusive. Together, we can create a positive change that benefits everyone and make the world a better place. The concept of Social Justice must be included in our education system so that the next generations are prepared about the concept, before they play their effective roles in their respective professions and social works.

Role of Courts and Advocates towards success in Social Justice:

The judiciary and the advocates play a significant role in making sure that everyone is treated fairly. They use the law to address issues of injustice and discrimination. Courts are termed as the temples which serve the humanity to provide social justice without any discrimination based on caste, class or creed etc.

Article 39A of the Constitution of India provides for free legal aid to the poor and weaker sections of the society and ensures justice for one and all. Similarly, Article 14 and 22(1)

of the Constitution also make it obligatory for the State to ensure equality before law and a legal system which promotes justice on the basis of equal opportunity to all. Advocates, which are also known as lawyers or attorneys are trained legal professionals who represent and defend their clients' interests in various legal matters. They speak up for those who may not have a voice, while Honourable Courts ensure that the law is followed and justice is served. Their combined efforts help create a society where everyone's rights are protected, promoting fairness and equality for all. Courts and Advocates ensure fairness, justice and equal rights for all. Clients, which may not fully aware of the laws are represented by their advocates, before the courts. Even more, we usually come to know through the news that some advocates file public interest litigations (PILs) whenever they come to know about any social discrimination or injustice in the society, against any individual person, group of persons, class or community etc. and most of the advocates get success after raising the voice, for this social cause in the favour of humanity.

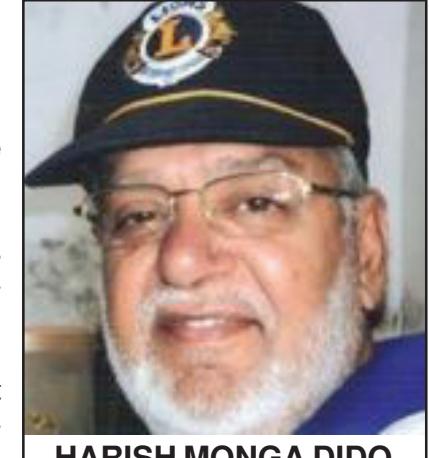
Love is not a feeling, it's a choice

People are largely mistaken about what true love is. They think that it is a feeling. No, it is not. Some think its butterflies and obsessively think about that person all day long. This

too is wrong. That is an infatuation. It could be fun but not love. Love is a pain and sacrifice as it is one of the most beautiful things in the world only when it is real and reciprocated in the same manner. Have you ever imagined that someone knowing everything about you, say even the small things, the things you are embarrassed about and don't want anyone else to know, but forgive you because he or she loves you. They are wise enough to read between the lines of the situation and they don't judge you by the small things – like a scar on your face despite the fact you love it as it is to others. They love you by accepting all this. One cannot be perfect and you don't have to be for the person that loves you. Even your imperfection gives them space and permission to be just a human. True love evolves. It doesn't appear spontaneously, but grows and devel-

ops, mostly through two people working things out together. Only when you have been through trials and tribulations and to hell and back again several times with that persons and made it out hand in hand, do you respect and admire each. That is love. On the other hand, infatuation is temporary. As soon as things get a little difficult or the persons start showing who they really are the relationship takes a turn for the worse. Frankly speaking, most of us tend to focus on falling in love and use the feeling of love to determine the duration of a relationship. Falling in love is easy to do, almost effortless but losing that loving feeling is not that hard to do, either. I recall when once I asked my friend, as to why do you love me when I

HARISH MONGA DIDO

am not that beautiful as compared to others? Her answer was, you are in so many other things. I actually understood you and got me enough to fully appreciate me. It's an amazing feeling and left such an intuition on me that I now recognize fake love much quicker. Really, the essence of love begins when infatuation ends. That was the end for me and I can say with weight - love is a not a feeling, it's a choice.

How Smartphone addiction is ruining your relationship

According to experts, here are a few telltale signs that your partner is addicted to their phone rather than you!

Isn't it annoying and rude if your partner pays more attention to their phone than you on a date or in fact, all the time? Due to the rise of nomophobia (the fear of being without your phone) and smartphone addiction, this kind of behaviour has become all too common among couple: leading to your own phone becoming a relationship killer.

To understand this phenomenon, we got in touch with experts Pulkit Sharma, psychologist and Dr. Anil Sethi, relationship counsellor who explain how to figure out if your phone is more in love with their phone than you. 1) You get ignored: "Talking to them is like talking to a wall as they are so zoned out in their phone that they ignore you", says Pulkit. And it's not like they purposely do it, it's just the extent of their Smartphone addiction. 2) Your partner is easily distracted: "It's tough to get your partner's attention as they are always distracted: they can't properly pay attention to you", says Dr. Sethi. As a result, intimacy in the relationship suffers. 3) Your partner gets anxious without their phone: "Without their phone, they are like a fish without water, they

get anxious", says Pulkit. 3 ways to deal with the problem 1) A non-confrontational conversation: "By being confrontational or judgmental towards partner, you will worsen the situation", says Pulkit. Empathize and try to make them self-aware about how their Smartphone addiction is ruining the relationship. 2) Create gadget free zone and time: Addiction doesn't go away in an instant, it takes time. "Therefore, creating gadget free zones in the house and gadget free time, where you and your partner converse in the absence of cell phone is imperative", says Dr. Sethi. 3) Get help: "If the above two don't help then your partner has got a serious problem and needs professional help", says Pulkit.

Sensitivity to emotions change with growing age: Study

As part of a recent study, researchers have found that sensitivity to anger cues improves dramatically during early to mid-adolescence and decreases as people age.

Ever wonder why we tend to become more positive as we grow older? And why are adolescents so sensitive to negative social cues? As part of a recent study, researchers have found that sensitivity to anger cues improves dramatically during early to mid-adolescence and decreases as people age. For the study, researchers created a digital test of emotion sensitivity that was completed by nearly 10,000 men and women, ranging in age from 10 to 85. The test allowed researchers to measure how much each person was able to detect subtle differences in facial cues of fear, anger, and happiness. The test also identified how people in different age groups displayed changes in their sensitivity to those facial emotions.

4.5% of U.S. adults identify as LGBT

The institute found Washington, D.C., had the highest percentage of LGBT people at 9.8% and North Dakota had the lowest at 2.7%.

An estimated 4.5% of U.S. adults identify as lesbian, gay, bisexual or transgender, and they tend to be younger and poorer than the population at large, according to an analysis of polling data released on Tuesday.

The Williams Institute at the UCLA School of Law examined previously released results from the Gallup Daily Tracking survey and went deeper into the data, enabling a more

detailed demographic picture of the adult U.S. LGBT population of roughly 11.3 million people. The institute found Washington, D.C., had the highest percentage of LGBT people at 9.8% and North Dakota had the lowest at 2.7%.

The self-identifying LGBT population also skews younger. Only 23% are age 50 or older, compared with 47% of non-LGBT adults, and 56% of LGBT

compared with 28% for the non-LGBT population.

"Younger people are more likely to actually live as LGBT and to identify that way because they are growing up in a time when it's more acceptable to acknowledge those feelings and to act on them," said Kerith Conron, research director at the Williams Institute.

sufficient nutrition or to have household incomes below \$24,000, the analysis found. Although LGBT people come from all ethnic groups, people of color represent a slightly higher percentage than they do in the general population for reasons that require more research, Conron said.

The Williams Institute, which specializes in LGBT research for law and public policy, also confirmed its previous estimate of the transgender population at 0.6%, or roughly 1.4 million U.S. adults. Conron said an apparent one-percentage-point increase in the LGBT population from 2011 was likely the result of more people feeling comfortable responding to questions about their sexual

orientation. In 2011, the Williams Institute estimated the U.S. LGBT population at 3.5% based on other survey data. Modern polls and surveys estimate the LGBT population well below a common but unattributed figure of 10% that sexologists link to an oversimplification of Alfred Kinsey's work some 70 years ago.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

ANANDA MARGA NEW YORK SECTOR

FESTIVAL OF BLISS

NEW YORK 2024

INTERNATIONAL

Music & Cultural

FESTIVAL

SUNDAY 21ST APRIL 2024

TIME: 5.00 - 7.30 PM

DANCE | DANCE | MUSIC | RAFFLE

Honoring of Guests

Concert featuring Indian Classical Music, Bhajan, Kirtan, Sufi, Devotional, Spiritual, and Cultural Performances.

DONATIONS
WELCOME

YOUR SIGNIFICANT
SUPPORT IS APPRECIATED FOR
THE DEVELOPMENT OF OUR NEW
MEDITATION CENTER

FREE CHARITY DINNER

Delicious Vegetarian & non-vegetarian food,
unique cultural dance performances
& traditional songs and music

PHONE: 720-205-6442
646-363-6656

VENUE: COMMUNITY CENTER, AUDITORIUM, 143-09 HOLLY AVE, FLUSHING, NY 11355

Fundraising for our Wellness & Meditation Center - Ananda Kali Patra
10 Fox Hill Drive, Stamford Springs, Connecticut 06907 USA www.anandakalipatra.org

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

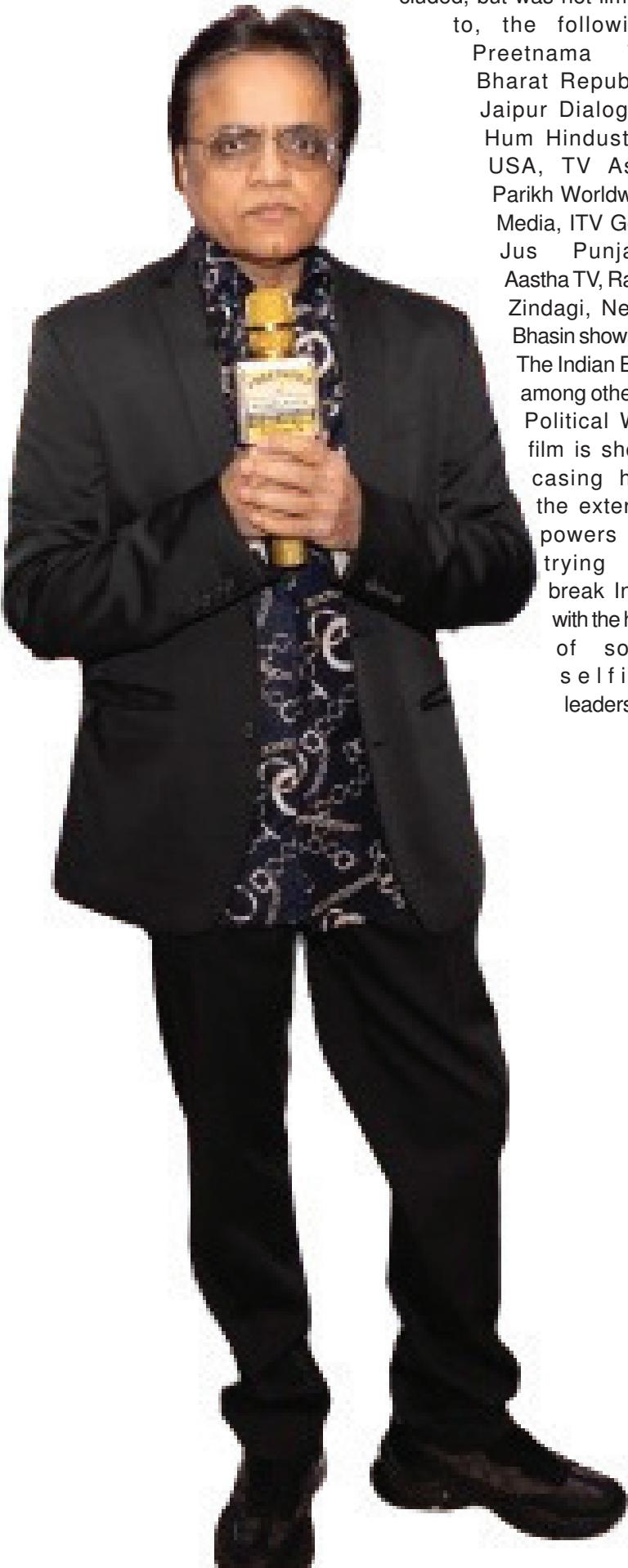
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Indian American community came out to support Mukesh Modi Film "Political War" Press Conferencein New York

Indian American community lined up to support press conference for new Global press covering the event included, but was not limited to, the following:

Preetnama TV, Bharat Republic, Jaipur Dialogue, Hum Hindustani USA, TV Asia, Parikh Worldwide Media, ITV Gold, Jus Punjabi, Aastha TV, Radio Zindagi, Neeta Bhasin showand The Indian Eye, among others. Political War film is showcasing how the external powers are trying to break India with the help of some selfish leaders.

Press conference for the upcoming release of the much awaited movie 'Political War'

At a glittering press conference, Mr Mukesh Modi, Producer and Director of 'Political War', told the large audience at the Metropolitan Restaurant in Glen Cove, Long Island, New York, the reason why he made the movie. In a powerful statement he said, he made the movie to save Bharat from the continuous attack of overseas vested interests using unpatriotic local collaborators. In his travels and insightful observations he found anti Bharat elements, using their hateful agenda against Prime Minister, Narendra Modi to derail and destroy Bharat from regaining the rightful place in the global political and economic powerhouse. He said that this movie tells us all how to handle the challenges ahead and what they must do to fulfill their responsibilities to the country.

Mr Bobby Kumar, Chairman, Human Rights, Nassau County welcomed the gathering and inspired the audience why it was essential for the Indian community to assert themselves in the politics at all levels. Politics is an essential part of our life and everybody must take part in it. He asserted that the participation

in politics itself is a great victory for all of us.

Mr Mohan Wanchoo, entrepreneur and business leader, and an ardent supporter of the movie, said he had the privilege of seeing the movie in a special screening and felt it was a must see for every Bharatiya, all over the world and specially in India and expressed his disappointment that the Indian Censor Board had denied the residents of Bharat the opportunity to see the movie for themselves to know how India must deal with the anti India elements. He recalled how the Islamist, imperial and colonial invaders had impoverished the country in the past.

Mr Vibhuti Jha, banker and television anchor, said that Mukesh Modi is a truth teller and has made the film to share the truth about Bharat's plight with the internal saboteurs hell bent in destroying the changing image of India. He called upon desis in America to get fully engaged in the social and political life of their communities.

Mr Vimal Goyal, President IDP 2024 and Mr Pradip Tandon, President, IALI, wished the film a great success and having seen the pre screening felt that movie deserved all success and wondered why would the Indian

Censor Board not give screening rights to the film. They called upon the Government to intervene and allow all Indians to see the film and decide for themselves whether it's telling the truth.

Mr Vikas Dhal, a survivor of the 1984 riots in Delhi, recalled how he survived the Congress Party led killings of innocent Sikhs in Delhi and other areas. In an emotional outburst he condemned the Khalistanis who have insulted the teachings of Sikh Gurus and their children in defense of Hindus. He specially mentioned that the country must call itself Bharat and not India.

Raj Dhingra from Bharat Republic, Pritpal Kaur from Preetnama TV, Sunil Hali from Aastha TV, Radio Zindagi, The Indian Eye Congratulated Modi for his great achievement. Mr Raj, owner of Metropolitan was the proud sponsor of the event.

Logline

Election is coming and dirty politicians are getting funds from outsiders, who want to break India, corrupt politicians are the tool kit for their dirty agenda. Politicians will go to any extent to win the election, how they lie to people, create a fear and provoke them on the basis of fake news and their dirty agenda, you will

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Indian American community came out to support Mukesh Modi Film "Political War" Press Conferencein New York

see in upcoming film Political War. With passing of time, politicians This film is a political fiction where changed the meaning of politics. we get to see the dark side of poli- Present politics turned out to be a tics starring Prashant Narayan, battle- "A Battle of throne". Polit- Seema Biswas, Rituparna cians today want to be in power to Sengupta, Milind Gunaji, Shishir enjoy authority, Rule the people Sharma, Aman Verma, Abhay and collect loads of Bhargav, Jiten Mukhi, Prithvi wealth. Politicians are thrashing Zutshi, Subhashis Chakraborty, out as a gamer who can do 'any- Dev Sharma, Kanan Malhotra, thing' to win a game!

Gaurval Amlani, Ravi Sharma, Movie "Political War" is showcas- Sweety Walia, Anu Sharma, Twinkle Saini, Arun Bakshi, Bill Mcandrew, Isaac Platizky, Lulu Lopez, Marisa Roper, Lianna Pirralia and many more.

Synopsis of "Political War"

When India became an Independent Nation in 1947, it granted great power to each man and woman - power of 'right to vote'. A right to select their leader! Leaders serve the nation and its people with a full heart. They were the hope of a better life and future. Amid India's growth, he advocates

for awareness and unity, urging audiences to resist political manipulation and embrace solidarity. "Today, unfortunately we are surrounded by people who are taking advantage of religion and caste biases. I want people to open their eyes and see the impact of religion bias. You have to be one, you can't let anyone divide you."

Why you must see the film "Political War"

Political War is showcasing the problems and the SOLUTIONS to the problem.

Most of the films are made on the past (what has happened) most of us know what has happened but without giving any solutions. Political War is identifying what kind of problems we are facing and what more problems can arise along with the solutions.

It's not a film, it's a mission which

we need to make sure is completed.

Objective of the film "Political War"

- 1) Motivate Community to Vote
- 2) Bring awareness about dirty politics
- 3) Expose Foreign Resources who wants to destroy India
- 4) India believes - Unity in diversity & Universe is one family

Future Endeavors

Beyond Political War, Modi ventures into diverse genres with upcoming projects like Torn, a psychological thriller featuring Alfonso Freeman, son of Hollywood legend Morgan Freeman. He remains committed to shedding light on compelling narratives, including stories rooted in Indian culture and experiences.

"BRIDE OF ZAMBAI" short English film streaming on Indie Films World "THUGS OF ARMS" Mini Web Se-

ries Now Modi is coming with Indie Film Festival Awards, film festival for Independent Filmmakers. IFFA will support Indie Filmmakers in distribution their films, release their contents on Indie Films World Streaming platform. IFFA will make Independent Filmmakers dreams come true by guiding them in all the stage of filmmaking.

Attention Filmmakers Filmmakers can contact the Contents Acquisition Team:indiefilmsinc24@gmail.com For general questions, email:info@indiefilmworld.com Website & Social Media Website: indiefilmworld.com Instagram: [@realmukeshmodi Twitter: \[realmukeshmodi IOS/Android Mobile App: Indie Films World Android TV App: Indie Films World\]\(https://twitter.com/realmukeshmodi\)](https://www.instagram.com/realmukeshmodi)

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Photos Of Press conference for " Political war" A film by Mukesh Modi .
This film is Releasing on February 23rd on Friday in all over USA Theatres .

Photos by Thakur Studio

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pratpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Photos Of Press conference for " Political war" A film by Mukesh Modi .
This film is Releasing on February 23rd on Friday in all over USA Theatres .

Photos by Thak

ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ: ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਉਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਅਮੀਨ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੀ
ਫੈਕਟਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਦੋ ਦਰਜਨ
ਦੇ ਕਰੀਬ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ
ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ‘ਅਰਜੁਨ ਐਵਾਰਡ’
ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ
‘ਅਭਿਮਾਨਉਪੁਰ’ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੈਦਾਨ
ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦਾ
ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਖਿਡਾਰੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ
ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ
ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ
ਮੁਤਾਬਕ ਤਾਂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 500
ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੇ
ਸਰਪੰਚ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੌਕੀ ਰੂਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਪਿੰਡ
ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਨਾਲ ਬੀਬੀਸੀ ਨੇ
ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।
ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ
ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹਾ
ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਧ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਟਰੈਂਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ
ਗੌਰਵ ਜੀਲਦਾਰ ਅਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਹਨ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਐਡ, ਬੀਏਐਲਐਲਬੀ ਅਤੇ
ਐਮਬੀਏ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ
ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ,
ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼
ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ,
ਸਪੈਸਰ ਜਾਂ ਡੈਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ
ਪਿੰਡੀਆ ਲਿਖਿਆ ਪਿੰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ
ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ
ਸਨ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਡੈਕੀ ਰੂਟ
ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੀ ਵਧਿਆ
ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਕਾਫੀ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਵਾਲੀਬਾਲ
ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ
ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ
ਹਨ, ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੋਲ ਇੰਨੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ

ਨਹੀਂ ਹਨ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਹਰ ਗਏ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਘਰੋਂ ਚੰਗੇ ਵੀ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਟਰੈਂਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਿ 12ਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਇੱਥੋਂ ਖੇਡਦੇ ਹੋ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੰਡੇ-ਕੜੀਆਂ ਬੱਲੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਿਓਲ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਸਣੇ ਕਈ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 5-6 ਜਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਹਨ। ਰੈਨਿਆ, ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਖੇਡ ਕੁਕੇ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਕਾਸ ਹਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਖੇਡ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਵ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਅਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਮੀਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਜੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਸਾਬ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੋਲੋ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਅੱਤੇ ਸੀ ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸੀਤ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਖੇਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੀਦ ਕਰਕੇ ਤੇਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

**‘ਪੰਜ ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਦੀ
ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਫਿਰ
ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ’**

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਗੀਬ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਇੱਕ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ। ਜਗਦੀਸ਼ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਅਰਵਿੰਦ ਨੇ ਕਰੀਬ 10 ਸਾਲ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡੀ। ਸੂਬਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਮੈਡਲ ਵੀ ਅਰਵਿੰਦ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ। ਅਰਵਿੰਦ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਰਵਿੰਦ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਵਿੰਦਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਵੇਟਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੋਰਟਸ ਕੋਟੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਬੇਸ ਉੱਤੇ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ‘ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਗੀਬ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।’ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਗੌਰਵ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਗੌਰਵ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਈ ਮੈਡਲ ਹਨ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ‘ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਗੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦਾ ਚੰਗਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਉੱਤੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 22 ਲੱਖ ਖਰਚਾ ਆਇਆ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੀਏ ਤੱਕ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡੀ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਕੈਨੋਡਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ

ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਜਦ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਆਸਥਾ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹਰ
ਮਨ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ।
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ
ਤੇ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਹਿਬਾਨ
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਸਤਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਏ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ
ਜੋ ਕਥ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸਿੱਖ
ਮਨਾ ਅੰਦਰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਗੱਲ ਹੈ । ਅੱਜ ਗੱਲ
ਕੈਨੇ ਡਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ
ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ
ਉਪਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜ੍ਹਨ ਝਗੜ ਦੀਆਂ
ਬਾਤਾਂ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹੀ ਹਨ ।

ਉਥੇ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਚੌਪੰਥੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ
ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤ ਦੇ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ
ਵਿਖੇ ਲੰਘੇ ਦਿਨੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਤਰ
ਬਚੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਉਥੇ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਗਈ ਸੀ
ਬਣਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਨਿੰਦਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ
ਬੇਹੱਦ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੀ । ਸਾਡੇ ਬਹੁ
ਲੋਕ ਵੇਖੋ - ਵੇਖੀ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਬੇਖਾ
ਪਏ ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਕੀ ਸੀ । ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵ
ਵੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਲੜਕੀ
ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਇਕ
ਨੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਿਵਾਹ
ਗਿਆ ਪਰ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਨ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ । ਇਹ ਬੇਹੱਦ
ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ । ਜੋ ਸਟੂਡੈਂਟ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ

ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਫਰ ਵੀ ਕੋਈ
ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਬੀਤ ਰਿਹਾ । ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੇ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ
ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਪਿੰਡ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਾਂ ਪਿਉ ਵੱਲੋਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ । ਪਰ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਤਾਂ ਕੁਝ
ਵੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ
ਪੜਾਈ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਪਿਛੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂ
ਵਾਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਵੱਚ
ਕੇ ਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰਿਆਂ
ਦਾ ਕਰਾਇਆ ਵੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਤ ਹਨ । ਕਰੰਗੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੜਾਈ ਦਾ
ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਪੁਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ
। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੰਖੀਂ
ਬੀਤ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਰੱਸੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੰਨਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇਕੋ ਕਮਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਈ
ਕਈ ਜਾਣੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਹੈ।
ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਵੇਂ ਉਤੇ
ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਵੀ ਹਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਮਸਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਮ
ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇੱਛੇ
ਜ਼ਰੂਰ ਗੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ
ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾ
ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ

ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੁਣ ਝਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪ ਰਿਹਾ
ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਸੇ ਪੱਥੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪੇ ਖੰਗਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸੌਂਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ
ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਬੇਥਾਹ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਘੇ ਵਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਕਰੋਨਾ ਨੇ ਆਪਾਰ
ਪੈਰ ਪਸਾਰੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੂਰੇ ਭੇੜ ਲਏ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇਵਲ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਾਧਨ
ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ
ਬੱਚਿਆਂ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲੰਗ
ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਰ
ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ। ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ
ਨਿਆਮਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਰਹਿਣ
ਬਸੇਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਕਰੋਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ
ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇਂ ਕਾਂਢ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਬਸੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਢੇਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸੋ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ
ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਇੱਕ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜਿਉਂ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ
ਵੱਲੋਂ ਆਸਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ
ਘਰਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗ
ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਰਤਨ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਾਰ
ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਰੇ
ਗੁਰਪਾਮ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਸੇ ਪੱਧੇ ਲੈ ਕੇ

ਦੀਨ ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂਘਰ ਤੋਂ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੌਜ਼ਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਇਹ ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਪੜਨ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਲੰਘੀ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸੋ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਕਿ ਜਦ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਉਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅਪਣਾਏ ਹੋਏ ਨੇ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਜੰਗ ਲੜੀ। ਆਖੂਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤੂਲ ਦੇ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਲਤੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖਖਿਆਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਅਕਸਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਬੋਲਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਚੰਗੇ ਪੱਖ ਵੱਲ ਚੱਲਣਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਓ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਕੇ ਗੁਰਪਾਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰੀਏ। ਇਹੋ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ।

ਕੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਉਮਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇਗੀ ?

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲਈ ਜੋ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਲਟਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੋਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੋਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੰਦਰੂਨੀ ਵੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਰਹੋਦੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਮਚ ਰਾਈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਸਾਝੀ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦੇ ਵੇਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ, ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਡੇਨ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿੰਤਾਵਾਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਆਮ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੇਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਕਦਮ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾ ਹੈ: ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉੱਚ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਸੂਝ-ਬੁਝ ਹਨ - ਕੁਝ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਲੈ ਲਉ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ, 54 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਮਜਾਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬੁਣ੍ਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜੋ ਬਾਈਡੇਨ ਬੁਢਾ ਹੈ, ਮਹਾਤਮਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ 1981 ਤੋਂ 2003 ਤੱਕ ਮਲੇਸੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਿੱਤ ਅਤੇ ਜੋਰਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਸੈਲੀਂਗੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਉਹ 92 ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, 2018 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਸੁਣਿਆ - ਇਕ ਕਮਾਲ ਦਾ 92 ਸਾਲਾਂ ਦਾ! ਕਦਰਤੀ ਤੌਰ @ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਭਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ 2020 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਓਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਲੇਸੀਆ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ 95 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਅਹੁਦੇ @ਤੇ ਮੁੜ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ @ਤੇ, ਬਿਡੇਨ ਦੀਆਂ ਬੋਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ!

ਜੇ ਟਰੰਪ 60 ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ @ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰੰਪ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਹ 77 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲੋਰਾ

ਜਾਦਦਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਲੈਪਸ @ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਕਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਹੁਗਿਣਤੀ, 86% ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ ਉਮਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੰਦਰਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਏਂ, ਇਹ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲੋਰਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਇਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਾਈਕੇਂਣ ਨੂੰ ਬਚਲਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡੇਨ ਲਈ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਭਾਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤੋਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਸਮਰੱਥੇ ਹੈ।

ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਸਟਾਫ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ @ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਸਿਖਰ @ਤੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਪ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਬਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁੱਦਾ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਧਿਆਨ ਧਿੱਚਣ ਲਈ ਟਰੰਪ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਈਡੇਨ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਕਮੀਆਂ @ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਝੁਕਾਅ ਨਾਲ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਰੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਸਹੋਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਈਡੇਨ ਦੀ 2020 ਬੇਸਮੈਂਟ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖੁਦ ਬਾਈਡੇਨ @ਤੇ ਹੈ।

ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ? ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੁਤੁਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ @ਤੇ, ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ, ਗੜਬੜ ਅਤੇ ਤਾਲਮਲ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼

ਵੈਡਿੰਗ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਫੇਡੀਸ਼ਨ ਲਿਗਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ

ਇਸ ਵੈਡਿੰਗ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਪਡੇਟਸ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਿੰਟਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਉਥੇ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨਲ ਰੰਗ ਵੀ ਛਾਏ ਰਹਿੰਗੇ।

ਗੋਲਡਨ ਬਾਰਡਰ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਨ ਗੋਲਡਨ ਬਾਰਡਰ ਇਸ ਵੈਡਿੰਗ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਹਿਰਾ ਚੁਨੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਲੇਕਸ਼ਨ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲਡਨ ਬਾਰਡਰ ਦਾ ਫਿਊਜ਼ਨ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੇਅਰਸ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੈਵੀ ਵਰਕ ਲਹਿਰਾ ਕਢਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਤੋਂ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਐਲੀਗੈਂਟ ਅਤੇ ਲਾਈਟ ਵੈਟ ਦੇ ਹਿਆਬਨ ਨਾਲ ਕਢਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਗੀ ਦੀ ਕਢਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਜਿਆ ਲਹਿਰਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨੇਟ ਦੀ ਕਢਾਈ ਵਾਲੀ ਚੁਨੀ ਖੂਬ ਫਕਦੀ ਹੈ। ਲਹਿਰਾ ਵਿਚ ਲਾਂਗ ਕੁੜਤੀ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨਲ ਲਹਿਰਾ ਚੁਲ੍ਹੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਪਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੈਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਕਾਫੀ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਹਿਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟਾਰਿਲਿਸ਼ ਟੈਂਡਸ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਹਿਰਾ ਵਿਚ ਲਾਂਗ ਕੁੜਤੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੇਟ ਬੇਸ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਇਹ ਲਾਂਗ ਕੁੜਤੀ ਲਹਿਰਾ ਨਿਊ ਲੁਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਫੇਡੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੈਡੀ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਜਿਉਲਰੀ

ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਸੌਚ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਜਿਉਲਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਂਡ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਜਿਉਲਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਜੂਬੰਦ, ਹੱਥਡੁਲ, ਬੋੜਲਾ ਵਰਗੀ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨਲ ਰਾਜਪੂਤੀ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਗਹਿਣਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਟ੍ਰੈਡੀਸ਼ਨਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬੇਹੁਦ ਟੈਂਡੀ ਵੀ ਹੈ। ਬੋੜਲਾ : ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਬੋੜਲਾ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਲੁਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਧਹਾਰਣੈ। ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਬੋੜਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੁਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਾਜੂਬੰਦ : ਬਾਜੂਬੰਦ ਹੁਣ ਤਾਂ ਵੈਸਟਰਨ ਡਰੈਸ ਨਾਲ ਵੀ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਬਾਜੂਬੰਦ ਪਹਿਨ ਕੇ ਖੁਦ ਵੀ ਗਾਰਜੀਸ ਲੁਕ ਅਪਨਾ ਸਕਦੀ ਹੋ। ਆਡ : ਬੋੜਲਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਡ ਵੀਂ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ੂਰ ਗਹਿਣਾ ਹੈ। ਗਲੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਨੈਕਲੇਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਲੇ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਡ ਅਤੇ ਈਅਰਗੰਗ ਪਹਿਨ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵਖਰਾ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪੀਕਾਕ ਰਿਗ : ਰਿਗ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਪੀਕਾਕ ਰਿਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਜਿਉਲਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੁਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੋਲਡ, ਅਨਕਰਟ ਡਾਇਮੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੰਦਨ, ਪੇਲਕਾ ਅਤੇ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿੰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਗਹਿਣਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਮੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਮਰਲਡ, ਸਫ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਰੂਬੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਜ਼ਾਰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਸਟਾਈਲ ਜਿਉਲਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ

ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਮੇਕਅਪ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਸਦੇ ਟ੍ਰੈਨਡ ਆਓ ਜਾਣੀਏ....

ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ...

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਸਹਿਜ ਭਰੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਇਕ ਅਵਲੀ ਦਾਤ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਜੇਕਰ ਪੁੱਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇਂਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਐਸਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਤੋਂ ਪਿੱਚ ਧੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਡੰਗੇਰੀ ਪੁੱਤਰ ਹੀ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਮਾਪੇ ਬੜੁਗਹ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਚੱਲਣ ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਅਸਾਨਬੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਕ ਪੁੱਤ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਏ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿੰਜ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਸਮਾਜਕ ਰੁਥਬੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌੜਨ ਕੀਤਾ ਪੁੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਬੇਹੁੰਦ ਵੱਖਰੀ ਅਲੱਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੰਨਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. 5592850841

ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪੇ ਲਈ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦਾਤ ਅਮੁੱਲੀ ਦਾਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵਿੱਛੜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖ ਵੇਖਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਇਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਹਾਵਤਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਮਾਜ਼ਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਪਸੀਜਦਾ ਹੈ ਧੀਆਂ ਵੀ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਧੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉੱਚੇ ਰੁਤਬੇ ਮਾਣੇ ਹਨ। ਪਰ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੀਡ ? ਦੀ ਕਿ ਜਦ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੁਰਾਏ ਪੈ ਕੇ ਗਲਤ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਜ ਬਹਾਬਰੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਧੀਆਂ ਵੱਡੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਬਲੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਰਿਏ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਵਰਗੀ ਮਾੜੀ ਅਲਾਮਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਖਰਾਬ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਵਜ਼ਨ ਦਾ ਟੋਕਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਧੀਂ ਹਨ ਉਹ ਮਾਪੇ ਜੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਡੀਂ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਗੀ ਐਸੀ ਹੈ ਨਸ਼ੇ ਵਰਗੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਰੱਖ ਯੱਸ ਨੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੱਛੇ ਨਹੀਂ ਮੁੜ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਵਰਤਾਗ ਅੱਜ ਆਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁੱਤ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ
ਤੌਰ ਤੇ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ
ਪੱਤ ਨਹੀਂ ਗਜ਼ਰਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤ
ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ
ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰ
ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜਕਰ ਮਾਪੇ ਬਹੁਤ ਅਖੀਬ
ਹੋ ਕੇ ਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।
ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ
ਆਇਆ ਕਈ ਪੁੱਤ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੂਰੀ
ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ
ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ
ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਖਾੜਕੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਵੀ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਰਸੰਪਾਰ ਦੀ
ਬੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ
ਨਾਲ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ
ਸੀਨੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਠੰਢੇ ਹਿਕੇ ਭਰ ਕੇ ਉਸ ਬੀਤ
ਚੁੱਕੇ ਕੁਲਹਿਣੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਪੀੜਾ
ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕੋਈ ਅੱਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ

ਚਲਦਾ ਆਈ ਹੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰ ਖਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਧੰਨ ਨੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਸੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਕਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਕੀ ਬੀਬੀਤੀ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਤੇ ਖੋ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਭੁੱਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਦਰਦਾਨਾਕ ਦਾਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਗੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖੋ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿਆਵੇਂ ਕਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਪਿਛੀ ਤੇ ਕੀ ਚੀਜ਼ੀ-ਚੀਜ਼ੀ ਪੈ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

A photograph showing a group of people, including several children, standing in a vast field of golden wheat. The people are dressed in simple, light-colored clothing. One person in the center wears a dark vest over a plaid shirt and a checkered turban. Another person to the right wears a dark beanie and a light-colored jacket. The background is a bright, clear sky, and the foreground is filled with the heads of ripe wheat stalks.

ਸਮੌਜ਼ੂਦਾ ਸਮੇਂ ਗੈਂਗਸਟਰਵਾਦ ਦੀ ਭੇਟ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਮਾਜਿਕ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤ ਚੜ੍ਹੇ ਹਨ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ, ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਅਤੇ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਵਰਗੇ ਵਰਤਾਰਾ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੜਾ ਪੜ ਕਾਲਾਕਾਰ ਵੀ ਜੋ ਹੋਣਹਾਰ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸੀਨਾ ਫਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਉਂਕੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਲਾਵਾ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਈਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮੌਤਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਾਪੇ ਅੱਖਾਂ ਤੋੜੇ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਅਣਹੋਣੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਹੁਣ ਮਾਪੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਡੂ ਲੈ ਕੇ ਰੋਣਾ ਰੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਵਾਨ ਪੁੱਤ ਤਾਂ ਤੁਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਿੱਛੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਰੋਣਾ ਝੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੜਾ ਪੜ ਕਾਲਾਕਾਰ ਵੀ ਜੋ ਹੋਣਹਾਰ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੀਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੰਦੂਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪੀੜ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ। ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਆਓ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਝਲਸਫੇ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਿਵੇਂ
ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ? ਜਦੋਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਬੁਨਿਆਦੀ
ਹੱਕ ਵੱਲ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਈ ਬਿਆਨ
ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ !, ਇਹ ਗੱਲ ਇਕ
ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ
ਐਰਤ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕਾਮੇ ਤਨਖਾਹ
ਵਾਧੇ, ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ
ਸਾਫ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸੇਵਾ-
ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਆਦਿ ਜਿਹੀਆਂ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ। ਇਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਬੀਤੀ 3
ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ 8000
ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅਜਾਦ
ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ
ਰੋਸ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ

ਆਂਗੜਾਵਾਡੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ

ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਕਤੂਬਰ 1975 ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ
ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਮੌਰਤਾਂ ਦੀ
ਦੇਖ ਭਾਲ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ
ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੰਮ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਖੁਕਾ ਅਤੇ
ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ
ਸੀ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ: ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ
ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਵਾਈਆ

ਜਿਮਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਸਿਟ ਵਜੇ ਇਹਨਾਂ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫੰਡ
ਜਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ
ਤੱਕ ਕੋਈ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਖੁਗਾਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ
ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ
ਕਿਰਾਇਆ ਸਿਰਫ 750 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਹੈ

ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ
ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ।
ਇੱਕ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਮਾਨਯੁਰਦ ਚ
ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ
ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਨਵੰਬਰ 2022 ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ
ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਜੋ ਰਾਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਦਾ
ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੋੜ ਅਤੇ ਕੀਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਘਟੀਆ
ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਸਾਲੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭੋਜਨ ਕਾਲਾ
ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਕਦਰਾਂ ਦਾ
ਕੋਈ ਇਮਾਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਮੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਚ
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਲਾਉਣ
ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅੰਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ
'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਖੁਗਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ

੮ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੇਂਦਰੀ
 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ
 ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਖੋਜਕਰਤਾ, ਪੂਰਕੋਟ ਮੋਗਾ
8847227740

Journal of Oral Rehabilitation 2006 33: 103–109

ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ

ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਤੰਦਰਸਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਵੱਦੀਆ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਫ਼ ਹੈ।

ਉਝ ਤਾਂ ਹੋਰੇਕ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਏ ਇਸਤਰਿਗਾਰ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜਿਹਨਾਂ

ਹਾਲਾਤ
ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਗੱਪ ਰੋੜੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਤੋਂ ਬਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਸੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਹੁਣ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਤੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਿਏ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਅੱਤੇ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਨਿਗੁਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਜ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਅੱਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਡਟੀਆਂ ਹੋ ਈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 13,87 ਲੱਖ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 12,93,448 ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਅੱਤੇ 11,64,148 ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਸਹਾਇਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦ ਤਾਕਤ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਢੀ ਹੈ, ਜੂਰੀ ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੱਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ। ਇਨਸਾਫ਼ਪੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਲੁੱਟ ਜਬਰ ਬਿਲਾਫ਼ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

18 ਫਰਵਰੀ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ

ਲੰਬੀ ਹੇਕ ਵਾਲੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ

ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਬਾਵਾ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਫਰਵਰੀ 1944 ਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁਖੈ ਪੱਕਾ ਪਿੰਡ ਕੋਠਾ(ਅਲੋਵਾਲ)ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਭਰਾ ਸਨ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਹਜੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ ਜਦ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸਣ ਵੱਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
9914184794

ਥੇਤਰ ਵਿਚ ਉਸਤਾਦ ਕਿਰਪਾਲ ਬਾਵਾ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਡਿਊਟ ਗੀਤ ਵੀ ਗਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਲਾਚੀ ਬਾਵਾ, ਗਲੋਰੀ ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਸਿਮਰਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ ਪੂਰੇ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਈ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਧੀ ਲਾਚੀ ਬਾਵਾ ਦਾ ਦਰਦ ਸਮੇਂ ਬੈਠੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇਕ ਨਾਮੁਗਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਲਾਚੀ ਬਾਵਾ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕਾ ਸੀ।

ਜਦ ਜਲੰਧਰ ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਜ਼ਗਨੀ, ਸੁਹਾਗ ਘੋੜੀਆਂ, ਸਿਠਣੀਆ, ਲੋਕ ਗਬਾਵਾਂ ਆਦਿ ਗਾਉਣ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

1965 ਦੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਕੋਲ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਪੰਜ ਛੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਹਰਮੌਨੀਅਮ, ਅਲਗੋ ਜੇ, ਚਿਮਟਾ, ਢੋਲਕੀ, ਘੜਾ ਆਦਿ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ 45 ਸੈਕਿੰਡ ਦੀ ਹੋਕ ਲਾ ਲੈਂਦੀ ਜੋ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੀਤ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ @ਮੈਂ ਜੱਟੀ ਪੰਜਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਮੇਰੀਆਂ ਗੀਸਾ ਕੌਣ ਕਰੇ @ ਇਸ ਤਵੇਂ ਦੀ ਤੇਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵਿੱਕਰੀ ਹੋਈ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਦਮ ਤੇ ਲਗਭਗ 25 ਮੁੱਲਕਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਲਾਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੂਰ ਰਸ਼ਿਆ ਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਐਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਾਵਾ ਨੂੰ 1991 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਪੁਰਸਕਾਰ, 2002 ਵਿਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੇਵੀ ਅਹਿਲਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2008 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਾਇਕਾ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਅਕਾਦਮੀ ਵਲੋਂ ਰਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਪ੍ਰੀਸਟ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰੰਗ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਰਵਉਂਚ ਨਾਗਰਿਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਨਿਵੀਂਜਿਆ ਗਿਆ। 2019 ਵਿਚ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਪੋਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ।

ਐਕਸ਼ਨ, ਕਾਮੇਡੀ ਤੇ ਡਾਂਸਿੰਗ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ ਗੋਵਿੰਦਾ

ਗੋਵਿੰਦਾ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਦਸੰਬਰ 1963 ਹੋਇਆ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਰੁਣ ਆਹੁਜਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨਿਰਮਲ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਗਾਣਸੀ ਤੋਂ ਸਨ। 1930 ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜਮਾਉਣ ਮੁੱਬਈ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੁਣ ਇਸ ਪਰੀਵਾਰ ਦਾ ਘਰ ਫੇਅਰਲੈਂਡ ਕਲੋਨੀ ਫਾਤਿਹਗੜ੍ਹ ਰੂੜੀਆਂ ਰੋਡ ਐਮ੍ਬੀਡਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਕਿਰਪਾਲ ਬਾਵਾ ਐਮ. ਏ. ਬੀ ਐਂਡ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਗਾਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗਾਇਕੀ ਵੱਲ ਹੋ ਤੁਰੇ ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ ਦੇ ਗਾਇਕੀ

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਸਰਹਿੰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ: 9888940211

ਰਿਕਾਰਡ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਹ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਿਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੂਹੀ ਚਾਵਲਾ ਨਾਲ ਗੋਵਿੰਦ ਦੀਆਂ 'ਸਵਰਗ', 'ਆਮਦਾਨੀ ਅਠੱਨੀ ਖਰਚਾ ਰੁਪਏਕਾ', 'ਦੀਵਾਨਾ ਮਸਤਾਨਾ', 'ਕਰਜ਼ ਚੁਕਾਨਾ ਹੈ', 'ਰਾਧਾ ਕਾ ਸੰਗਮ', 'ਬਾਬੀ', 'ਭਾਗਿਆਵਾਨ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ।

ਲਗਾਤਾਰ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭਿਸਕ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਫਿਲਮਾਂ ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇਕ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਹ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਫਿਲਮਾਂ ਡੇਵਿਡ ਪਵਨ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਹੋਣ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਉਸ ਬਰਾਬਰ ਡਾਂਸਿੰਗ ਸਟੈਪਸ ਕਰਨੇ ਅੱਖੇ ਲੱਗਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਸਨ। ਮਰਹੂਮ ਦਿਵਿਆ ਭਾਰਤੀ ਨਾਲ 'ਜਾਨ ਸੇ ਪਿਆਰਾ' ਤੇ 'ਸ਼ੋਲਾ ਅੰਨ ਸ਼ਬਨਮ' ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਗਾਜਾ ਬਾਬੂ', 'ਕੁਲੀ ਨੰਬਰ ਵਨ', 'ਦੁਲਾਰਾ', 'ਸਾਜਨ ਚਲੇ ਸੁਸਗਲ', 'ਹੀਰੇ ਨੰਬਰ ਵਨ', 'ਦੁਲਹੇ ਰਾਜਾ', 'ਬੜੇ ਮੀਆਂ ਛੋਟੇ ਮੀਆਂ', 'ਅਨਾਫੀ ਨੰਬਰ ਵਨ', 'ਜੱਜੀ ਨੰਬਰ ਵਨ', 'ਹਸੀਨਾ ਮਾਨ ਜਾਏਗੀ', 'ਹਮ ਤੁਮ ਪੇ ਮਰਤੇ ਹੋ' ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਣਾਂ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜੱਜੀ ਕਰਿਸਮਾ ਕਪੂਰ ਤੇ ਰਵੀਨਾ ਟੈਨਨ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਕਬਲ ਹੋਣੀ। ਹੋਰ ਕਾਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗੋਵਿੰਦ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੌਕਾ ਹੈ।

ਵੱਜੋਂ ਉੱਤਰੀ ਮੁੱਬਈ ਦਾ ਸੰਸਦ ਮੌਕਾ (ਮੌਕਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ) ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਦਰਸਕਾਂ ਚ ਉਸਦੀ ਛਵੀ ਵਿੱਚ ਗਿਗਾਵਟ ਦਰਜ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਫਲਾਪ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭਾਰੀ ਕਰਜਾਈ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਭੌਖਾ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜਮਾਉਣ ਲੱਗਾ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਚਿਹ੍ਨੇ ਛਾਂਕੇ ਸਨ।

2007 ਵਿੱਚ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੇ ਗੋਵਿੰਦ ਦੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ 'ਪਾਰਟਨਰ' ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਾਬਰ ਲੀਡਰ ਰੋਲ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਬਲਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਰਲਫੈਂਡ ਤੇ ਸਪਰ ਸਟਾਰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਲਾਕ ਬਸਟਰ ਹਿੱਟ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੋਵਿੰਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਜ ਉੱਤਰ ਗਏ। ਮਰਹੂਮ ਸੁਪਰ-ਸਟਾਰ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਉਸਨੇ 'ਮਰਤੇ ਦਮ ਤਕ' ਤੇ 'ਜੰਗਬਾਜ਼' ਵਰਗੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਬਤੋਂ ਕੋ-ਸਟਾਰ ਉਸਨੇ ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਲਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਦੋ ਕੈਂਡੀ', 'ਅੰਦੋਲਨ', 'ਜੱਜੀ ਨੰਬਰ ਵਨ', 'ਹਸੀਨਾ ਮਾਨ ਜਾਏਗੀ', 'ਏਕ ਅੰਡ ਏਕ 11' ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਨਾਂ ਯੋਗ ਹਨ। ਸ਼ਕਤੀ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੋਵਿੰਦ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 'ਆਵਾਰਗੀ' (ਐਕਸ਼ਨ) ਤੇ 'ਦੀਵਾਨਾ ਮਸਤਾਨਾ' (ਕਾਮੇਡੀ) ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋ

ਡਾ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ
ਮੋਬਾ. 75892- 33437

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੀ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਮੰਨੀ

ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਤੱਕ ਸਿਮਟਦਾ ਸਮਾਰ

ਜਾਂਦੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਦੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਵਕਤ ਕਹਾਵਤ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ 'ਕਿ ਦੱਖ ਵੰਡਣ ਬਦਲ ਚਿਕਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਦੁੱਗਣੀ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।' ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਜਨਮਾਨਸ ਦੀ ਇਹ ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਸ 'ਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਯੋਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਹਿਣ ਲੱਗਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੁਣ ਇਹ ਗੁਣ ਮਨੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਣ ਦੇ ਖੱਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਟੀਗੋਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਜੇਕੇ ਸਮੇਂ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਨੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨੂੰ ਇਸੇਤਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਲਈ ਜਾਂ ਵਰਤਣਾ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਵਕਤ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚੇ ਰਹਿਣਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 78% ਨੌਜਵਾਨ ਨੋਮੋਫੋਬੀਆ ਨਾਮਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਚਪੇਟ ਵਿਚ ਆਚੁਕੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਦੇਰਾਨ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੰਰਤਾਂ ਵੱਧ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 70% ਅੰਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 62% ਮਰਦ ਨੋਮੋਫੋਬੀਆ ਨਾਮਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ।

ਕੁਝ ਵਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠਾ ਬਹਿਕੇ ਗੱਲਾਂ- ਬਾਤਾਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ- ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੁੱਖ- ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਬਹਿ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਈ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ- ਵਟਾਂਦਰੇ

ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕੇਵਲ ਦਿਖਾਵਟੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਦਿਲੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਉਦੋਂ ਬੰਦਾ ਉਸ ਕੰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਸਿਦਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਰਤਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮਸਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਰਤਾ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ। ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਤੋਂ ਪਿਛੜੇ ਜਾਣਾ ਮੁਰਖਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿੱਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਨਕਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇੱਥੋਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵਕਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ। ਸਵੇਰੇ, ਦੁਪਹਿਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ। ਬਾਜ਼ਾਰ, ਪਾਰਕ, ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਕਦੇ- ਕਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਜਾਓ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਅਜ਼ੀਬ ਲੱਗੇਗਾ ਪਰ ਫੇਰ ਇਸਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਘੰਟੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਬਦਲੋ। ਹਾਂ, ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਲ/ ਫੋਨ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗਾ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ। ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਸਫਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਰਸਤੇ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੜ ਨਸ਼ੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੀ ਪਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਦੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਚੰਗਾ ਮਿਤੱਤ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਸਫਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਰਸਤੇ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁੜ ਨਸ਼ੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੀ ਪਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਦੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਚੰਗਾ ਮਿਤੱਤ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਾਰਬਕ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੇ।

ਸੋ ਦੋਸਤੋਂ, ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਲੋ- ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤੀ ਦਾ ਜੀ ਭਰ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਬੇਤਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਬਣ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਉ। ਜੀਉਂਦੇ - ਵੱਸਦੇ ਰਹੋ ਸਾਰੇ।

ਸੋਮਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੋਬਾਇਲ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਖੁਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਬਿਟਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਈ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਜੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਤੇ ਸਾਂ ਭੇਜਾਂ ਦਿੱਤੇ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਛੁਡਾਉ
ਕੇਂਦਰ ਖੁਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ,
ਸ਼ਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰਾਤ ਕਰੀਂ ਮਹੀਨੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ
ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਲਤ ਤੋਂ
ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕੇਂਦਰ
ਖੁਲਣਗੇ। ਗੱਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ
ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਤੱਥ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ
ਜਲਦੀ ਸੱਚ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ
ਵਿੱਚ ਇਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ
ਲੈਪਟਾਪ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਨਵੀਂ
ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਆਈ ਪੈਡ ਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਰਾਗੀਂ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਮੋਬਾਈਲ ਹਰ
ਸਮੇਂ ਜ਼ਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਟਰਨੈੱਟ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ
ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ
ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ
ਲਈ ਹਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਲੈਸ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਕਿੱਹਾ ਜਾਣ
ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ।

ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਜਨੀਆਂ:-

ਦੁਰਗਾਆਂ:-

ਹੁਗਿਆਂ:- ਰਿਸਤਿਆਂ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਬੋਹੁਦ ਜੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੀ ਪਿਆਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ, 'ਭਾਵਨਾਵਾਂ' ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਨੇ ਦੁਰੀਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਸ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਦਮਤੋੜਦਾ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਘੱਟਦੀ, ਵਿਵਾਹਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੋਸ਼ਲ ਲਾਈਪ ਪਾਡ ਸਿਵੇਂ ਹੁਸਣ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਘਰਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ, ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੱਸੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਤੁਠ ਫਰੇਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ 'ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ 'ਭਾਵਨਾਵਾਂ' ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੀਡੀਆ ਵਿਵਾਹਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਂਡ ਹਿਊਮਨ ਬਹੇਵੀਅਰ ਨਾਮਕ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਫੇਸਬੁਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 20 ਫੀਸਦੀ ਸਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਲਾਕ ਦਰ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤਦ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਦੌਰਾਨੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੁੰਦਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨਸਾਬੀ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਮੇਰੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਦਿਮਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਘਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿੱਜਤਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਢਾਰ:-
 ਇੱਕ ਆਈ ਟੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ
 ਅਰਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ
 ਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ
 ਆਂਕੁੜੀ ਨਿੱਜੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਪਣੇ
 ਢਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਟਸ਼ਾਅਪ ਕੀਤੀਆ
 ਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਲਾਦ
 ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ,
 ਆਂਕੁੜੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਕੇ-
 ਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ
 ਰ ਮਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਨਾ

ਨੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਕਾਂਗਰਸੀ
ਨੇਤਾ ਸਜ਼ੀ ਬੁਰਾ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਸੁੰਦਰੀ ਦੀ
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ
ਉਥਾਹ ਕੀਤਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ-
ਛੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਅੱਜ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ
ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ ਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਾਂ
ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਹੀ
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਲਾ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਲੋਕ
ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਬੈਂਡ 'ਤੇ ਲੇਟ ਖਿੱਚੀ
ਫੋਟੋ ਵੇਸ਼ਬੁਕ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਪਾਰਕਾਂ 'ਚ
ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਸ਼ਬੁਕ
'ਤੇ ਹੀ ਫੋਟੋ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ
ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿਆਰ ਵੱਧਦਾ
ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਲਾਈਫ਼ ਦਾ
ਜਲੂਸ ਨਹੀਂ? ਅਸੀਂ ਅੰਤ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੇ
ਕਦੇ ਵੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਪਰ ਝਰੜੀਆਂ
ਪਈਆਂ ਅੰਤਤਾਂ ਮਣ-ਮਣ ਪਾਉਂਡਰ,
ਕਰੀਮਾਂ ਮੱਥ ਕੇ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ
ਅਪਲੋਡ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੋਚਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਕਿ ਇਹੀ ਅਜਾਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਤਾਂ ਦੀ
ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੋਟੋ ਵੇਖਣ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਮੈਂਤ ਕਰਨਾ
ਹੁੰਦਾ ਕਿ 'ਵਾਹ ਸਵਾਦ ਆ ਗਿਆ' ਬਹੁਤ
ਵਧੀਆ, ਨਾਈਸ, ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰਮੈਂਤ ਪੜਕੇ
ਇਹ ਅੰਤਤਾਂ ਖ਼ਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰੇਇਨ ਵਾਂਗ
ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਨਿੱਤ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਨਾਹ-ਧੋਕੇ ਸੱਜ-
ਸੰਵਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ
ਅਪਲੋਡ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਹ
ਅੰਰਤਾਂ ਬਾਥਾਂਬੱਥ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਫੋਟੋਆ ਪਾਇਆ
ਕਰਨਗੀਆਂ। ਕੇਵਲ ਅੰਰਤਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਆਦਮੀ ਵੀ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ
ਨੋ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਹੋਵੇ,
ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚਿਜ਼ ਹੋਵੇ ਉਸ ਲਈ ਪਰਦਾ
ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੌਜ਼ਾਇਲ ਨੇ ਸਾਡੀ
ਜਿੰਦਗੀ 'ਚੋਂ ਇਹ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਤਾ
— ਕੇ ਕੇ ਹੈ — ਕਿ ਕੇ ਕੇ — ਕੇ ਕੇ

ਕਰਨਾ ਹੁਵੇਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦ ਸਸ਼ਲ ਮਡਿਆਂ
 'ਤੇ ਬਣੇ ਅਕਾਊਂਟਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ
 ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
 ਹੀ ਫੇਸਬੁਕ 'ਤੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਹ
 ਫਲਾਣੀ ਥਾਂ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ, ਪਿੱਛੇ ਚਾਹੇ ਚੋਰਘਰ
 ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੇਂ ਵਿਚਾਰਨੂੰ ਤੁਰਨ ਲੰਗਿਆ
 ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਹੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਉਠੀਆਂ
 ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ
 ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੇ
 ਹਾਂ।

ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ:-

ਦੀ ਨਬਜ਼ੂਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ
ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇ ਜੋ
ਇਸ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ
ਹੁਣ ਲੱਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਈ ਟੀ ਵਿੱਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨ
ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਜਿਥੇ ਲੱਕ ਹੋਣਾ ਰੇ
ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾ
ਸਕੇਗਾ, ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਠੋ
ਦੌੜ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ
ਸੱਚੀਆਂ-ਝੂਠੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ
ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਰੈਲੀ ਕਿਤੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ
ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਟਾਵਿਟਰ, ਫੇਸ਼ਬੁਕ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਲੜਾਈਆਂ ਵੀ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ
ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਜਿਦੀਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਮਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ:-
 ਅਮਰੀਕੀ ਲੇਖਕ ਨਿਕੋਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ
 ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਾਡੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ
 ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਪੱਧਰਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਪਾਉਂਦ
 ਹੈ, ਉਥੋਂ ਧਿਆਨਬੱਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਿੱਤ ਹੋਣ
 ਦੀ ਸਾਡੀ ਬੈਂਧਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਵੱ
 ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਡੀਆਂ
 ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖ
 ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ
 ਮੋਬਾਈਲ ਫੇਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਯਾਦ
 ਸ਼ਕਤੀ ਏਨੀ ਕੁ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ
 ਦੋਸਤਾਂ / ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਫੇਨ ਨੰਬਰ ਮੰਨ
 ਜ਼ਬਾਨੀ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਸੇ ਪਰਹੁਣ ਮੋਬਾਈਲ

ਇਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਵਧਰ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਰਨ
 ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਵੀ ਭੁੱਲ
 ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
 ਲਈ ਅਸੀਂ ਮੋਬਾਈਲ ਟੁੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੋ
 ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ
 ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ
 ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ
 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਮਗੀਕੀ ਲੇਖਕ ਨਿਕੋਲਸ ਟੇ
 ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਚਾਅ- ਨਜ਼ਵਾਨ ਵਰਗ ਲਈ ਭਾਉਕ
:-
 ਅੱਜ ਲਗਪਗ ਹੋਕੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਂਧੀ-
 ਅੱਪੀ ਰਾਤ ਤਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਮਿਆ
 ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਨਾਲ ਚਿੱਖੜੇ ਨਜ਼ਰ
 ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਵਾਂ ਚਾਹ, ਰੋਟੀ ਆਵਿ
 ਲਈ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ ਅਤੇ
 ਕਲਪਦੀਆਂ ਵਿੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ
 ਬੱਚੇ ਇਟਰਨੈੱਟ / ਫੇਸਬੁੱਕ / ਵਟਸ ਐਪ ਦੇ
 ਏਨੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ
 ਬਾਪ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਛੇਡੀ ਕਿਤੇ ਸੁਣਾਈ
 ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਆਦਤਾਂ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਾਰਜਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਵੀ ਉਕਤ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 80 ਫੀਸਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਇੱਕ ਵਜੇ ਤਕ ਮੇਬਾਈਲ ਉਪਰ ਚੈਟਿੰਗ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੇ ਵੀਡੀਓਵਾਈਡੋ ਆਦਾਨ-ਪਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਦਤ ਨੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਪਾਇਟਰ/ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਵੀ ਝਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਾਇਟਰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜਾਚ ਭੁਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀ-ਪੈਡ, ਟੱਚ ਸਕਰੀਨ ਅਤੇ ਮਾਊਸ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੋਰਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁੱਠੀ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਿਓ, ਉਹੀ ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਮਾਂ-ਪਿਛ ਕੋਲ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਵਕਤਨਹੀਂ ਕੱਢੋਂ, ਬਾਕੀ ਫੇਸ਼ਬੁਕ 'ਤੇ ਬਣੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ।

ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ.....?

ਹੁਣੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਕੜੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਯੂਜ਼ਰਸ ਜਿਹੜੇ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸਾ ਅਤੇ ਡਾਈਸ਼ਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਦੇ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਸ ਦੀ ਮੌਨੀਟਰਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਮੈਮੈਟ ਨੇ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਯੂਜ਼ਰਸ 'ਤੇ ਸਰਵੇਕਾ ਸਰਵੇਵਿਚ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਯੂਜ਼ਰਸ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਸ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਗੋਬ 3 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰਾਸਾ ਅਤੇ ਡਾਈਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ ਫੇਸ਼ਬੁਕ 'ਤੇ ਦਿਨ ਵਿਚ 22 ਮਿਟ ਸਮਾਂ

ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਸਾਨੂੰ-
ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ
ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਗਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਕਿਸ ਮੁੱਲਕ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਕੀ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਨੂੰ
ਜਾਣਾ ਹੁਣ ਸੈਕਿਟਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬਣ ਗਈ
ਹੈ। ਪਰ ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰਨ ਵਲੇ ਲੋਕ
ਆਏ 'ਚ ਲੁਣ ਬਗ਼ਬਾਹਰ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੋ
ਵਿਗਾੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਰੋਨੇ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਅਸੀਂ
ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਿੰਘਵਾਰ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੰਕ
ਸੁਪਨਮੈਂ ਜਿਦਗੀ 'ਚ ਜੀਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ,
ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ - ਜਾਂ
ਘਰਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀਆਂ ਸਾਨੂੰ
ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ
ਸੋਚਿਆਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਛੁਪੇ ਅਸੀਂ
ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕੀ ਸਾਡੇ ਘਰ
'ਚੋਂ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਵੀ ਤੁਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ
ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਦੇ ਸੋਚਕੇ
ਬਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ
ਬਿਤਾਉਣ 'ਤੇ ਫੇਸਬੁੰਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ
ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਸਾਬਤ ਹੋ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਯੂਜ਼ਰਸ ਇਸ ਸੋਸ਼ਲ
ਸਾਈਟ 'ਤੇ 1 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ
ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ
ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ
ਚੀਜ਼ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਂਦੇ ਵੱਧ ਹੋਣ ਲੱਗ
ਜਾਵੇ ਉਹ ਘਾਤਕ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ
ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਰਤਿਆ ਜਹਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ
ਜਾਨ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ
ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੀ
ਜਹਿਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ ਹੈ, ਜੜ੍ਹਗੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ
ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕਰ
ਚੱਲੇ, ਕਈ ਮਾਅਨਿਆ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ
ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿਨਾ ਜੜ੍ਹਗੀ
ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ
ਇਹ ਨਕਲੀ ਸੰਸਾਰ (ਵਰਲਡ) ਹੈ, ਅਸਲੀ

ਖਣਾ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁਦਾ ਹਾ।
 ਉਝ੍ਝ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਟੱਚ 'ਚ ਹੈ, ਪਰ ਟੱਚ
 'ਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ:-
 ਟੱਚ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਢੂਜੇ ਦੇ ਟੱਚ
 ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਅਸਲ ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵੇਖਿਆ
 ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।
 ਅਸੀਂ ਤਸਵੀਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਕੁਮੈਟਾਂ ਜਾਂ
 ਲਾਈਕ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ
 ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਨੇ, ਪਰ ਕਦੇ ਭੁਠੀ-
 ਨਹਾ, ਜਕਰ ਆਸ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੇ
 ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਗਿਸ਼ਤੇ
 (ਰਿਅਲ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸਿਪ) ਸੈਕੰਡਰੀ ਬਨਣ
 ਲੱਗਣਗੇ, ਦੂਰੀਆਂ ਵਧਣਗੀਆਂ ਅਤੇ
 ਝਗੜੇ ਹੋਣਗੇ, ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ
 ਇਸ ਤਰਾਂ ਬੈਲੇਸ ਬਣਾ ਕਰ ਚੱਲੀਏ ਕਿ
 ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨਸਾਬੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ
 ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਆਪਣੀ ਅਗਿਆਤ ਮਹਿਸੂਸ
 ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹੇ।

A group of seven diverse young adults are sitting around a wooden table in a modern, well-lit room with large windows. They are all looking down at their mobile devices, which include various phones and tablets. The group consists of four men and three women, representing different ethnicities and styles. On the table, there are several items: a green mug, a red mug, a clear glass pitcher filled with dark liquid, a small blue cup, and a pair of sunglasses.

ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹਨ ?

ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅੜਿੱਕਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਾ ਚਲਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰਾਂ, ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛੁੱਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ 2020-2021 ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਉਭਾਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ 13 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਮੀਨੀ ਕੀਮਤਾਂ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮਐਸਪੀ) @ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭੋਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਮਾਬੰਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਿਸਾਨ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ @ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰਾਜਾਨੀ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਭਾਰਤੀ ਖੁਗਾਕ ਨਿਗਮ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ @ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਕਣਕ, ਚਾਵਲ/ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਮੋਟਾ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੁਗਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 800 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗ ਕੋਟਾ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ, ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਹੋਰ ਵਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਿਛਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਰੋਜ਼ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫਿੜਿਆ, ਸੈਂਕੜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬੈਰੀਕੈਡ ਲਗਾ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਰਹੱਦੀ ਬਿੰਦੂਆਂ @ਤੇ ਅੱਖਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਕ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ, ਟਰੈਕਾਂ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸੀਮਿਟ ਦੇ ਪੱਥਰਾਂ, ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਤ ਦੇ ਬਲਾਕਾਂ ਸਮੇਤ ਭਿਆਨਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 144 ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ @ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਫਸਲਾਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮਐਸਪੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ 23 ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਚਾਹੁਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਹਰ ਵਾਰ ਚਾਰਟਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ @ਤੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਇਕ ਮੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਸਾਡਨ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੋਰੋਗ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 700 ਰੁਪਏ ਦਿਹਾੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਲਗਭਗ ਉਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਹਨ

ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 2021 ਦੇ ਅੰਦੇਲਨ ਤੋਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨੋਂ ਹੈ, ਆਰਥਿਕ ਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਿੱਟੀ ਵਿਵਾਦਗੁਸਤ ਫਾਰਮ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਲਵਾਯੋ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਇਹ ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ ਕਿਸਾਨ ਉਪਜ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਧਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ (ਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ) ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ 2020, ਕਿਸਾਨ (ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਦੀ ਬਹਿਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਅੰਨ ਪ੍ਰਾਈਸ ਐਸੋਰੇਸ਼ਨ ਅੰਡ ਫਾਰਮ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਐਕਟ 2020, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਤੰਬਰ 2020 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਰਥਿਕ ਤਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਲਵਾਯੋ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਗਰੀਬ/ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹਿਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਕੀ ਨਿਕਲ

ਭਾਰਤੀ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਲ @ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੈ ?

ਤੇ ਮੋਟਾ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪ-
ਖਰੀਦੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਸੈਸ
ਕਾਨੂੰਨ ਐਗਰੀਗੇਟਰਾਂ, ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ
ਵੱਧ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ
ਤਾਮਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਰ

A portrait of Dr. Balwinder Singh, a man with a full, greyish-brown beard and mustache. He is wearing a black turban and a dark suit jacket over a white shirt and a patterned tie. The background is slightly blurred, showing what appears to be an indoor setting.

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ

ਕਿਸਾਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ @ਤੇ ਫਸਲਾਂ ਭਰੀਦਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਰਾਜ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 1991 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਉਦਾਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੜਦ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜਾ।

ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਨ
ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ/
ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹ @ਕਾਨੂੰਨੀ
ਗਾਰੰਟੀ@ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਐਮ ਐ ਸੀ
@ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਤਪਾਦ

二十一

A group of men, some wearing turbans and orange hats, standing together outdoors.

ਚੁੱਕਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ

ਭਾਵ ਸਰਕਾਰ/ਇਜ਼ਸਾਅ ਦੁਆਰਾ ਖਰਦਿ 2

ਫਸਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋਂ
ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ
ਨੂੰ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ 10,00,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ
ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦੇ ਬਾਬਾਬ
ਹੈ (ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ @ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ)

ਨਿਰਮਾਣ (@ਤੇ ਹੈ) ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਮਾਲੀ ਦਾ 45 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਗਰੀਦਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ 45,00,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (2023-24) ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 40,00,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਉਜ਼ਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ 5,00,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਡੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਬਚਦਾ ਹੈ।

ਇਕੱਲੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰ
@ਤੇ ਲਗਭਗ 10,80,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (2023-
24) ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਇਸ ਕਰਮ ਤੋਂ
— ਹੈ। ਪੇਸ਼ੇ — ਨਿਵੇਂ

ਦੁਗਣੀ ਹਾ ਖਤਾ ਲਾਗਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕ ਖਾਦ
 ਸਿੰਚਾਈ, ਬੀਜ, ਕਰਜ਼ਾ ਆਦਿ ਲਈ ਸਬਸ਼ਿਡੀਆ
 @ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ
 ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਜਾਗੀ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ
 ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਮਐਸਪੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ
 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਾ ਬਚਣ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਾਰ
 ਸਹਾਇਤਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੰਗੀਦਾਰੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈ
ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਸੁਧਨੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਹੈ
ਦੁਸ਼ਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ @ਤੇ ਖੰਗੀਦਾਰ
ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ
ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੋਲ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਖੰਗੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ @ਸੀਮਤ @ ਮਾਤਰਾਵਾਂ

ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਹੀ ਕੰਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਗੀਆਂ ?

ਇਸ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਿਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰਥਕ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਹੱਲਾਂ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨ ਭਾਈਚਾਰਾ। ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ @ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਕੋਟ ਨੀਤੀ, ਜਾਂ ਗਲਤ ਲਏ ਨਿਰਣੇ ਇਕੱਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬੱਲਕੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਰੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਪਕ ਸਮਾਜ ਅਤੇ
ਮੀਡੀਆ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ
ਹਮਦਰਦੀ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ
ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਨਿਆਂ, ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਬਾਤ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਨਮਾਨ ਰਾਹਿੰ ਹੀ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੱਚੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਂਗ ਸੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕਲੀਰੇ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਤੇ ਵੰਡਣਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ,ਪਹਿਗਵੇ, ਸੁਭਾਅ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਵੱਖੱਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਰਹੇ ਗੇਤੀ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਕੜੀ ਨੂੰ ਕਲੀਰੇ ਬੰਨ੍ਹ ਤੇ ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕਲੀਰੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਰਸਮ ਬੜੀ ਪੁਗਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਲੀਰਾ ਨਾਰੀਅਲ ਤੇ ਗਿਰੀ ਗੋਲੇ ਦੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾ ਕੇ ਲਾਲ ਸੂਤੀ ਡੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਇਆ/ਗੁੰਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੀਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਲਾਲ ਸੂਤੀ ਮੌਲੀ ਦੇ ਧਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੌਡੀਆਂ ਪਰੋਈਆਂ ਜਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਖਾਣਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੁਗਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀਆਂ, ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ, ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ/ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੜੀ ਲਈ ਕਲੀਰੇ ਪਰੋ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਣੇ ਕਲੀਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕੀਮਤੀ ਕਲੀਰੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੋਲਾਈਦਾਰ ਕਟੋਰੀਆਂ ਤੇ ਘੁੰਗਰੂ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਨਾਲ ਜੜੇ ਕਲੀਰਿਆਂ, ਛੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕਲੀਰਿਆਂ, ਰੰਗਦਾਰ ਚਮਕੀਲੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਕਲੀਰਿਆਂ, ਰੰਗਦਾਰ ਚਮਕੀਲੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਕਲੀਰਿਆਂ, ਭਾਰੇ ਜਾਂ ਹਲਕੇ ਝੂਮਰ ਵਾਲੇ

ਡਾ.ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ
91-98885-10185

ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ “ ਸੁੱਖ ਮੰਗਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ” ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ(ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼, ਪੰਨਾ 1060)। ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਈਆਂ ਨਾਲ ਲਟਕਦੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਕਲੀਰੇ, ਨਾਰੀਅਲ ਦੇ ਕਲੀਰੇ, ਕੌਂਡੀਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ ਕਲੀਰੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਲੀਰੇ ਬੱਧਣ ਦੀ ਇਸ ਰਸਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲੀਰੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਰਸਮ ਕੁੜੀ ਦੀ ਡੋਲੀ
ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿੜੀ ਕੋਲ ਉਸਦੀਆਂ
ਭੈਣਾਂ, ਭਾਬੀਆਂ, ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ, ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਲੀਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ
ਤੋੜ ਕੇ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ
ਭਾਬੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ਇਸ
ਰਸਮ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ,
ਇਤਫਾਕ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਬਰਕਤਾਂ ਆਦਿ ਬਣੀਆਂ
ਰਹਿਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਭ
ਕਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਕਲੀਰੇ ਵੰਡਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ
ਘਰ ਲਈ ਵੀ ਬੈਰ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ
ਪਾਏ ਕਲੀਰਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ
ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਣ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ
ਹੈ ਛੁਣ ਬਣੇ - ਬਣਾਏ ਕਲੀਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੇ
ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਣੇ - ਬਣਾਏ ਸੁੰਦਰ
ਕਲੀਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇਪਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ
ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਨੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ
ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਲੀਰੇ

Featured on
WittyVows

ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਰਸਮ ਹੁਣ ਬੇਸ਼ੱਕ ਘਟਦੀ ਜਾ ਦੀ ਰਸਮ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਬਣਿਆ ਸਕਦਾ ਕਲੀਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਗਨ -ਵਿਹਾਰ ਗਲੀ ਰਿਵਾਇਤਿਆਂ ਵੀ ਜੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੀ ਮੁਹੱਲਾ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਘਰ ਹੋਵੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਕਲੀਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੱਕ ਮਹੱਤਵ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਕਲੀਰੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੇ ਵੰਡਣ

ਸੰਪਰਕ :91- 98885 - 10185

ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀ ਕੱਚੀ ਗੱਲ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੂੰ ਚਾਰਸੁਫੇਰੇ ਘੇਰੇ ਕਿਸਾਨ ਉਨਾਂ
ਪਰਤੀ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ
ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾ ਦੀ ਆਮਦਨ
ਦੁਗਣੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਸਿੰਘ
ਬਾਡਰ ਤੇ ਸੰਘਰਸ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਬਜ਼ੁਰਗਾ ਤਕ ਆਪਣੇ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਛਡ ਕੇ ਮੁਕੇ
ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਕਠੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ
ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਭ
ਤੇ ਪੈਣਾ ਲਛੂ ਜਲੇਬੀਆ ਪਿੰਨੀਆ ਪੀਜੇ ਵੰਨ
ਸੁਵਨੇ ਭੋਜਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਸੁਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਾਰੇ ਲੁਏ
ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ
ਵਿਚ ਕਈ ਉਤਰਾਹ ਚੜਾਹ ਦੇਖੇ ਸਨ ਰਾਤ ਨੂੰ
ਸਾਰੇ ਨੋਜੁਆਨ ਗਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਲਾਗੇ
ਵੈਖ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਾਰੀ ਆਤਮ ਸਾਂਝੇ ਹੋਏ

ਬੋਲਿਆ ਅਜੱਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਬੇ ਗੇਰੂ ਬਾਰੇ ਦਸਦਾ
ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲੀ ਰਿਸਤਾ ਵੀ ਹੋ
ਗਿਆ ਪਰ ਵਿਆਹ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਪਤਾ
ਲਗਾ ਉਨਾਂ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ
ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ
ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਾਇਆ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਹੋ ਖੇਡ ਖੇਡਣਾ ਚਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਪਰ ਅਸੀਂ ਗੇਰੂ ਵਾਂਗ ਕੱਚੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ
ਪੱਕੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਜਾਂਵਾਗੇ ਇਕ ਮੁੜੋ ਨੇ
ਪੁਛਿਆ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀ ਲਾਭ ਸਿੰਘ
ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਵੀ ਬਾਬੇ ਗੇਰੂ
ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਸਾਰੇ ਨੋਜੁਆਨ ਇਕ ਸੁਰ
ਵਿਚੋਂ ਬੋਲੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕਠੇ ਹਾ ਤੇ ਇਕਠੇ
ਰਹਾਗੇ ਤੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਜਾਂਵਾਗੇ ।

(ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
516 -234-8545)

ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀ ਚੀਕਾਂ

‘ਗੁਰਮੇਲ ਸਿਹਾਂ, ਮੈਂ ਸੁਣਿਐ ਰਾਂਤੀ ਤੇਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਬੜੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰੇ ਨੇ’ ਸੱਥ ‘ਚ ਬੈਠਾ ਕਰਨੈਲ ਨੇ ਗੁਰਮੇਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ‘ਹਾਂ ਕਰਨੈਲ ਸਿਹਾਂ, ਵੇਟਾਂ ਵਾਲੇ ਬੋਤਲ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੇਟਾਂ ਨ੍ਹੀ ਮੁੱਕ ਦੀਆਂ ਇਹਦਾ ਆਹੀ ਰੌਲਾ ਰਹਿਣੈ’ ਗੁਰਮੇਲ ਬੋਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਮਾਸਟਰ ਸਮਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਵੀਰੋ, ਵੇਟਾਂ ਬਦਲੇ ਪੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਲਲਕਾਰੇ, ਦੇਖਿਓ ਇਕ ਦਿਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਬਣ ਕੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।’

-ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੜੇਸ ਪਿੰਡ ਦੀਵਾਲਾ ਜਗਿਆਲ ਸਮਜਾਲਾ, ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ। ਮੋਬਾ- 7527931887

ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਜਵਾਨ ਮਨ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਖਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ
ਬਣਨਾ ਲੋਚਦੈ ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਨ ਬਾਰੇ
ਸੋਚਦਾ ਪਰ ਕੀ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਨਾਲ ਮੰਜਲਿ ਮਿਲ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਨਹੀਂ!

ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਆ ਸਾਨੂੰ ਸਖਤ
ਮਿਹਨਤ। ਕਾਮਯਾਬ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਐਵੇਂ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗੀ ਪਈ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦੀ। ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣਾ ਅਲੱਗ ਗੱਲ ਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਆਖੀ
ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਧਿਅਪਕ, ਪਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਫਿਰ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਹ ਲੋਕ ਐਵੇਂ ਹੀ ਐਨੀ ਉੱਚੀ ਪਦਵੀ ਤੇ
ਪਹੁੰਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਜ਼ਲਿ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ
ਖੂਨ ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਤਾਂ
ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਉਂਦਾ

ਸੁਖਨੇ

ਬਦਲਣ ਲਈ ਦੇ ਅਸੀਂ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ
ਕਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।

ਲੋਕੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬੀਂ ਕੀਝਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ
 ਹਾਂ ਕਹਿਣਗੇ ਪਰ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ
 ਕ੍ਰੀ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਕ
 ਆ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦੋਸਤ
 ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ
 ਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ
 ਦਾ ਹੋਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸਲਾਹ, ਅਗਵਾਈ
 ਦੀ ਅਤੇ ਹੁੰਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ
 ਨ। ਜੰਦਿਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਣੀ ਪਿੰਡ ਰੰਗੂਆਂ (ਸੰਗਰੂਰ)

**ਅਗਰ ਚੀਨ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ
ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ ?**

ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਵਲੋਂ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ 'ਚ ਸਥਿਤ ਸਰਹੜੇ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੰਢਿਆਂ ਤੋਂ ਮੇਹਰਲੀ ਕਤਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 10 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਘਟਾਉਣੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਚੀਨੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੀਨ ਬੁਲਾਰੇ ਕਰਨਲ ਵੱਡੀ ਕਿਖਾਨ ਤੇ ਚੀਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੀਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਟਿੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ . ਚੀਨੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਹਿਮਤੀ ਚੀਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਕਮਾਂਡਰ ਪੱਧਰ ਦੀ 9ਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀ ਚੱਲੀ 16 ਘੰਟੇ ਮੈਂਬਰ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਬਣੀ ਸੀ . ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ . ਜਾਕਿਰਯੋਗ ਹੈ ਚੀਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ 'ਚ ਬੀਤੇ ਸਾਲ

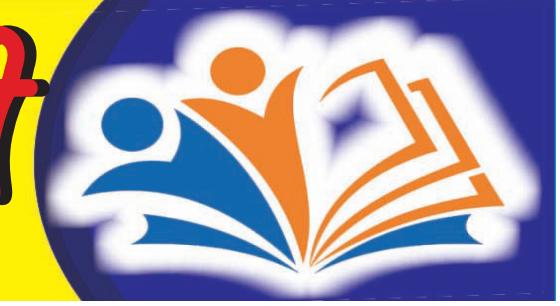

ਬਥਾਤ ਵੀ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਅੱਜ ਮੌਦੀ ਕਿਉਂ
ਜਿੱਦ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਵਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਨੂੰਨ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
ਨੂੰ ਘਰ ਵਲ ਤੌਰਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਸਤਾ ਇਸ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਏ
.ਇਸ ਇਹ ਵੀਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਸਦਾ ਨਾ
ਬਾਗੀ ਬੁਲਬੁਲ ਬੋਲੇ ਸਦਾ ਨਾ ਮੌਜ ਬਹਾਰਾਂ”。 ਕਿਸਾਨਾਂ
ਨਾਲ ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੋਰ
ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜੇ ਕਿਸਾਨ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਚਹੁੰਦੇ
ਫਿਰ ਧੱਕਾ ਕਿਉਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਮੰਨ
ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ ਇਹ
ਤਾਂ ਚੀਨ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਏ ਚੀਨ ਤਾਂ

ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਤਣਾਅ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ ਦੋਹਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਦੌਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਕੁਟਨੀਤਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ .ਜਿਸ ਖਿੱਚੋਂ ਤਾਰਵਿਚ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 22 ਜਨਿਆਜ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ .ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੈਨਿਕ ਜਖਾਨੀ ਵੀ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ .ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਲਾਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸੁਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੌਟ
[ਫਿਲੋਜਪਤ 17589155501

ਪ੍ਰਿਤਹੁਲਵਾੜੀ

ਪਾਰਸ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ

ਜੇ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਸੋਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ,
ਕੋਈ ਪਾਰਮ ਹੁੰਦਾ ਵਿਚ ਜਹਾਨ ਲੋਕੋ।
ਗਵਿਦਾਸ ਕਦੇ ਵੀ ਲੈਣੋਂ ਨਾ ਨਾਂਹ ਕਰਦਾ,
ਦਿੰਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਸਾਧੂ ਹੋਕੇ ਮਿਹਰਵਾਨ ਲੋਕੋ।
ਗੁਰ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਗੁਰਬਤ ਦੂਰ ਕਰਦਾ,
ਸਾਰੇ ਬਣਾ ਦੇਣੇ ਸੀ ਗੁਰੀਬ ਧਨਵਾਨ ਲੋਕੋ।
ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਹੁੰਦਾ,
ਗੁਰੀਬ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨ ਲੋਕੋ।
ਜਿੰਦਗੀ ਐਸ਼ ਦੀ ਜਿਉਂਦੇ ਲੋਕ ਸਾਰੇ,
ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਬਲਵਾਨ ਲੋਕੋ।

ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮਾੜੀ ?
 ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਧਾਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਲੋਕੋਂ
 ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਕਿੰਹਦੇ ਸੀ ਮਿਲੇ ਅੰਨ ਸਭਨੂੰ,
 ਹੋਣ ਸਾਰੇ ਛੇਟੇ ਵੱਡੇ ਇਕ ਸਮਾਨ ਲੋਕੋਂ।
 ਪਰ ਐਸਾ ਪਾਰਸ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ,
 ਜਾ ਕੋਈ ਦੇਣ ਆਇਆ ਸਾਂਪੁ ਮਹਿਮਾਨ ਲੋਕੋਂ
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸੌਚ ਵਿਚਾਰ ਵੇਖੋ,
 ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਲੋਕੋਂ।
 ਪਾਰਸ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ,
 ਜਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਲੋਕ
 ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਚ ਦੂਤ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖ,
 ਇਨਸਾਨ ਖੁਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਭਗਵਾਨ ਲੋਕੋਂ।

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

ਗਜ਼ਲ

ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਵੈਦਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ
ਜਿਹੜਾ ਰੋਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿੱਦਾਂ ਠੀਕ ਕਰੇਗਾ ਦਰ
ਦਰ ਫਿਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜੋਗੀ।
ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਖੂਬ ਪਕੌੜੇ ਤੇ ਮਠਿਆਈ
ਚੱਲੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭੁੱਖਾ ਤੇ ਪਿਆਸਾ ਰਿਹ ਕੇ
ਆਪਣੀ ਆਯੂ ਸੀ ਭੋਗੀ।
ਕੋਠੀ ਚ ਰਹੇ ਸ਼ਾਨੋ ਸੌਂਤ ਨਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ 'ਚ
ਇਕ ਜੋਗੀ,
ਦਿਲ 'ਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਆਵੇ, ਉਹ
ਜੋਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਭੋਗੀ।
ਇਹ ਦਾਜ਼ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਕੀ ਕੀ
ਰੰਗ ਦਿਖਾਏਗੀ,
ਇਸ ਹੱਥੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਮਰ ਗਈ ਕਿਧਰੇ ਗੀਤਾ,
ਕਿਧਰੇ ਗੋਗੀ।
ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸੁਗਮਾ ਵੇਚੀ
ਜਾਵੇ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਈਆਂ ਨੂੰ

ਅਖਾਂ ਦੇ ਰਗਾਂ।
 ਪਿਉ, ਆਟਾ, ਦਾਲਾਂ ਤੇ ਬੰਡ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧਦੇ
 ਜਾਂਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾ',
 ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋਂਦੋਂ ਵੱਧ
 ਉਪਯੋਗੀ।
ਮਹਿਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
 ਫੋਨ 9915803554

ગાજીલ

ਪਾਏ ਜੋ ਰਾਹੋਂ ਕੁਰਾਹੇ ਜਾਨੋਂ ਪਿਆਰੇ ਯਾਰ ਨੂੰ,
ਦੱਸੋ ਕੀ ਰਾਹ ਦੱਸੋਗਾ ਉਹ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ।
ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਦਾਜ ਦੇ ਲਾਲਚੀਆਂ ਨੇ,
ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਮਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ।
ਸਾਹਿਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਦਿਨ ਬਦਿਨ,
ਖਾਲੀ ਹੱਥੀ ਕਾਮੇ ਕੀ ਲੈਣਾ ਜਾ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ।
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਾਬਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਉਹ ਡਾਕਟਰ,
ਜੋ ਸਦਾ ਵਧੀਆ ਦਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਹਰ ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ।
ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੌਚ, ਝੁਠ ਦਾ ਕੀਤਾ ਨਿਤਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੇ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ।
ਤਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਫਿਕਰਾਂ ਦਾ ਰਾਖਸ਼ ਆ ਸਕੇ,
ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਲ ਰੱਖਾਂ ਆਸ਼ਾ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ।
ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੁੰਨਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਦ ਸੜ ਜਾਣਾ ਹੈ,
ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇ ਯਾਰਾ, ਘਿਰਣਾ ਦੇ ਅੰਗਾਰ ਨੂੰ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਕੋਨੇ 2015 8023554

ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਡਿਆਰੀ

ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ,
 ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਮੈਂ ਤਿਆਰੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ।
 ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼
 ਬੰਟੀ ਤੇ ਸੋਨ੍ਹ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਵੀ
 ਆਉਣਗੇ,
 ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਬੋਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ
 ਪੜ੍ਹਾਉਣਗੇ।

ਮੇ ਪਿੰਡੋਂ ਆਉਣਾ ਨਾਲੇ ਤਾਰੀ
ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ,
ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼
ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਮੈਥ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਨੀ,
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਯਾਦ
ਹੈ ਕਰਨੀ।
ਮਾਰਨੀ ਆ ਉਚੀ ਉਡਾਰੀ ਮੇਰੀ
ਮੰਮੀ ਏ,
ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼
ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਥੋੜੇ
ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ,
ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਕਰੋ ਬੰਦ ਟੀਚਰ

ਸਾਨੂੰ ਕਹਿ ਗਏ ਨੇ।
 ਮਸਾਂ ਮਸਾਂ ਆਈ ਹੁਣ ਵਾਗੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ।
 ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼
 ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਹੁਣ ਖੇਡਣ ਨਹੀਂ
 ਜਾਉਂਗਾ,
 ਪਚਿਆ ਸਕੂਲੇ ਹੁਣ ਉਹ ਹੀ
 ਪਕਾਊਂਗਾ।
 ਵਿੱਦਿਆ ਵਿਚਾਰੀ ਉਪਕਾਰੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ,
 ਹੁਣ ਨਾ ਅਵਾਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ।
 ਮੈਂ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਤਿਆਰੀ
 ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਏ।
 ਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਤੇ ਹੋਰਾ ਸਿੰਘ
 ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
 94658-21417

ਇਹਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨਵਾਬੀ

ਪੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬੀ, ਲਿਖ ਪੰਜਾਬੀ, ਬੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਯਾਰ।
 ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੀਏ, ਆਪਾਂ ਵੀ
 ਸਤਿਕਾਰ।
 ਗੁਰਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥ, ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚ
 ਪੰਜਾਬੀ,
 ਏਸੇ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ, ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਖੁਦਾ ਦੀ,
 ਪੰਜਾਬੀ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਇਆ, ਸਾਨੂੰ
 ਸਿਰਜਣਹਾਰ।
 ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...
 ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰੀਦ, ਕਬੀਰ ਜੀ, ਰਚੇ ਨੇ
 ਕਈ ਸ਼ਲੋਕ,
 ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ @ਚ ਲੱਖਾਂ, ਏਹੋ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਲੋਕ,
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡਾ ਵੀ ਕਿਰਦਾਰ।
 ਪੰਜਾਬੀ

ਸਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਸੂਫੀ ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਾਂ- ਕਿਸੇ-
 ਦੋਹੇ,
 ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ, ਇਸ਼ਕ ਦੇ
 ਨਗਮੇ ਛੋਹੇ,
 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਿਆ ਪੀਲ੍ਹੀ, ਮੁਕਬਲ,
 ਅਹਿਮਦ ਯਾਰ।
 ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...
 ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ, ਲਿਖੇ ਨੇ ਬਿਰਹਾ
 ਗੀਤ,

ਲੰਦਨ ਦੀ ਫਲਾਈਟ...

1. ਨਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਕਸੂਰ
ਨਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਕਸੂਰ
ਬੱਸ ਸੱਜਣਾ !
 - ਮੇਰਾ ਵਖ਼ਤ ਹੀ ਸੀ ਮਗਰੂਰ ...
 2. ਪਹਿਲਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਮੇਰਾ ਤੂੰ
ਪਹਿਲਾ ਇਕਰਾਰ ਸੀ ਮੇਰਾ ਤੂੰ
ਤੈਨੂੰ ਪਾ ਨਾ ਸਕਿਆ ਮੈਂ
ਪਰ ਪਹਿਲਾ ਯਾਰ ਸੀ ਮੇਰਾ ਤੂੰ ...
 3. ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਂ
ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਹਿ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ
 - ਕੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਂ ...
 4. ਕਦੇ - ਕਦੇ ਰੋਅ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ
ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ,
ਕਦੇ - ਕਦੇ ਗਾਮ ਆਪਣੇ ਧੋ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ
ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ...
 5. ਤੇਰੇ ਬਾਅਦ ਨਾ ਰਸਤੇ ਮਿਲੇ
ਨਾ ਮਿਲੀ ਕੋਈ ਮੰਜ਼ਿਲ ,
ਬੱਸ ਭਰਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ
 - ਵਾਰ - ਵਾਰ ਜਿੰਦਗੀ @ ਚੜ ਅਟਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ .
 6. ਨਾ ਵਾਅਦਾ ਕੋਈ ਤੂੰ ਕੀਤਾ
ਨਾ ਵਾਅਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂ ਕੀਤਾ
ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਘੁੱਟ ਪੀਤਾ ...
 7. ਮੌਸਮ ਹੀ ਖਰਾਬ ਸੀ
ਨੀਅਤ ਨਹੀਂ ,
ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਸੀ
ਤਬੀਅਤ ਨਹੀਂ ...
 8. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ
ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹ ਗਈ ,
ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ
ਕਦੋਂ ਉਹ ਲੰਦਨ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ...
 9. ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ ,
ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਹੈ
ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਰਹੇਗੀ ,
ਦੱਸ ! ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਜਿੰਦਗੀ
ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਸਹੇਗੀ ... ?
 10. ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ,
ਨਾਰਾਜ਼ ਰਹਿਣਾ ,
ਤੇ ਕਦੇ ਅਸੀਂ
 - ਇੱਕ - ਦੂਜੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਬਹਿਣਾ ...
ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ

ਰੁੱਖ ਲਗਾਓ

ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੁਖ ਲਗਾਓ ,
ਪ੍ਰਦਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਓ ,
ਹਰ ਥਾਂ ਰੁਖ ਲਗਾ ਕੇ
ਹਗਾ - ਭਰਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਓ
ਰੁਖ ਲਗਾਓ - ਰੁਖ ਲਗਾਓ
ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੁਖ ਲਗਾਓ ,
ਹਗਾ - ਭਰਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਓ
ਹਗਾ - ਭਰਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਓ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ

(ਕੁੱਤ ਬੂਟੇ ਲਾਉਣ ਦੀ

ਸੋਹਣੀ ਰੁੱਤ ਆਈ ਹੁਣ ਬੂਟਿਆ
 ਦੇ ਲਾਉਣ ਦੀ,
 ਬਹੁਤੀ ਲੋੜ ਪੈਣੀ ਨੀ ਪਾਣੀ ਸਾਡੀ
 ਪਾਉਣ ਦੀ।
 ਪਤਝੜ ਲੰਘੀ ਰੁੱਤ ਨਵਿਆਂ ਦੀ
 ਆਈ ਆ,
 ਫੇਟਾਂ ਨੇ ਕੁੱਟੀਆਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਰੇ
 ਵਾਈ ਛਾਈ ਆਏ
 ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਚਾਹੀਦਾ ਲਾਈਏ
 ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁਖ ਨੂੰ,
 ਇਹੀ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਣਾ ਬਸੰਤ
 ਦੀ ਇਹ ਰੁੱਤ ਨੂੰ।
 ਟਾਹਲੀਆਂ, ਸਫੈਦੇ, ਤੇ ਸਹਿਤੂੰ
 ਅਪਾਂ ਲਾ ਦੇਈਏ,
 ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ
 ਸਾਰੇ ਪਾ ਦੇਈਏ।
 ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ
 ਜਾਣ ਦੀ,
 ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਨਾ ਕੋਈ
 ਗੱਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ।
 ਕਸ਼ਮੀਰ, ਡਲਹੌਜੀ ਇੱਥੇ ਬਣ
 ਜਾਊਗਾ,
 ਜੇ ਕਰ ਹਰ ਬੰਦਾ, ਪੱਤੇ, ਰੁੱਖਾਂ
 ਤੁਂਦੀ ਲਾਉਗਾ।
 ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਤੇ
 ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੇਨ ਨੰਬਰ
 94658-21417

ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕਲਮ

ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਲਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ,
 ਇੱਕੋ ਜੇਹੀ ਜਾਤਾ।
 ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਤਾਸੀਰ ਢੂਹਾਂ ਦੀ,
 ਸਾਂਝੇ ਨੇ ਜਜ਼ਬਾਤ।
 ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ,
 ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਆਂਕਾਤ।
 ਧਰਤ, ਅਗਨ, ਵਾਯੂ ਤੇ ਪਾਣੀ,
 ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਕਾਇਨਾਤ।
 ਸਾਡ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਕ ਦੇ ਉੱਤੇ,
 ਕਲਮ ਕਰੇ ਬਰਸਾਤ।
 ਬ੍ਰਹਮ-ਅਸਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦੋਵੇਂ,
 ਗਹਿਰੀ ਦਿੰਦੇ ਮਾਤਾ।
 ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਲਮ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ,
 ਕਰਨ ਸੁਖੀ ਹਾਲਾਤ।
 ਮਿਲੇ ਮਾਨਤਾ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ,
 ਕਲਮ ਦੀ ਹੈ ਕਰਮਾਤ।
 ਪ੍ਰ. ਨਵੀਂ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
 # ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ-
 151302 (ਬਠਿੰਡਾ) 9417692015.

गीत

ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਪੁਰ ਦਰਗਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਇਸ ਦੇ ਮੱਖੇ ਤਿਲਕ ਲਗਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ।
ਬਾਈਬਲ, ਰਾਮਾਇਣ, ਗ੍ਰੰਥ, ਪੁਰਾਣਾਂ ਨੇ ।
ਯੁਗ ਯੁਗ ਵਡਿਆਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਰਥੀ ਤੱਕ ।
ਸਤਿਅਮ, ਸੁੰਦਰ, ਵਿਦਿਆ, ਭਗਤੀ, ਸ਼ਕਤੀ ਤੱਕ ।
ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ।
ਜੰਮਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸ ਧਰੇ ।
ਕਰਦੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਿਚਾਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਚੌਗਸੀ ਲੱਖ ਜੂਨ @ਚ ਇਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੈ ।
ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਿਲਕਾਰੀ ਵਰਗਾ ਹਾਸਾ ਹੈ ।
ਰੱਬ ਨੇ ਖੂਬ ਬਣਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣੇ ।
ਮਾਨ ਬਣੇ ਤੇ ਆਣ ਬਣੇ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਬਣੇ ।
ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਹੈ ਪਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਜਾਈ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ।
ਇਸ ਦੇ ਦੱਧ ਵਿੱਚ ਨਰ ਅਲੋਕਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ।

ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ, ਮਿਲਿਆ ਉੱਚ
 ਦਰਜਾ,
 ਮੌਨੀਏ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ, ਬਿਨ ਇਹਦੇ ਨਾ
 ਸਰਦਾ,
 ਰਫਤਾ-ਰਫਤਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ, ਤੇਜ਼ ਹੋਈ
 ਰਫਤਾਰ।
 ਮਾਤਾ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...
 ਕੁਝ ਪਡ ਜੇਂਦੇ ਅਖਬਾਰ ਰਸਾਲੇ, ਪੜ੍ਹਨ ਕਈ
 ਗੁਰਬਾਣੀ,
 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ, ਗੱਲ ਇਹ ਸੱਚੀ
 ਜਾਣੀ,
 ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ੀਂ ਬੋਲਣ, ਮੰਦਿਰ-ਮਸਜਿਦ-ਗੁਰ
 ਦਰਬਾਰ।
 ਮਾਤਾ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...

ਸਮਝੋ-ਸਿੱਖੋ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ, ਛੱਡੋ ਨਾ ਪੰਜਾਬੀ,
 @ਰੂਹੀ@ ਉੱਚੀ ਆਖ ਸੁਣਾਵੇ: ਇਹਦੀ ਸ਼ਾਨ
 ਨਵਾਬੀ,
 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈ ਛਿੜਦੀ, ਕਣ ਕਣ ਵਿੱਚ
 ਝੁਣਕਾਰਾ ਮਾਤਾ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ...
 ਪ੍ਰੋ. ਨਵੀਂ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
 # ਪੋਸਟਗੈਂਟੈਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਡਾਰਾ, ਅਕਾਲ
 ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬ-151302
 (ਬੰਠਡਾ) 9417692015.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

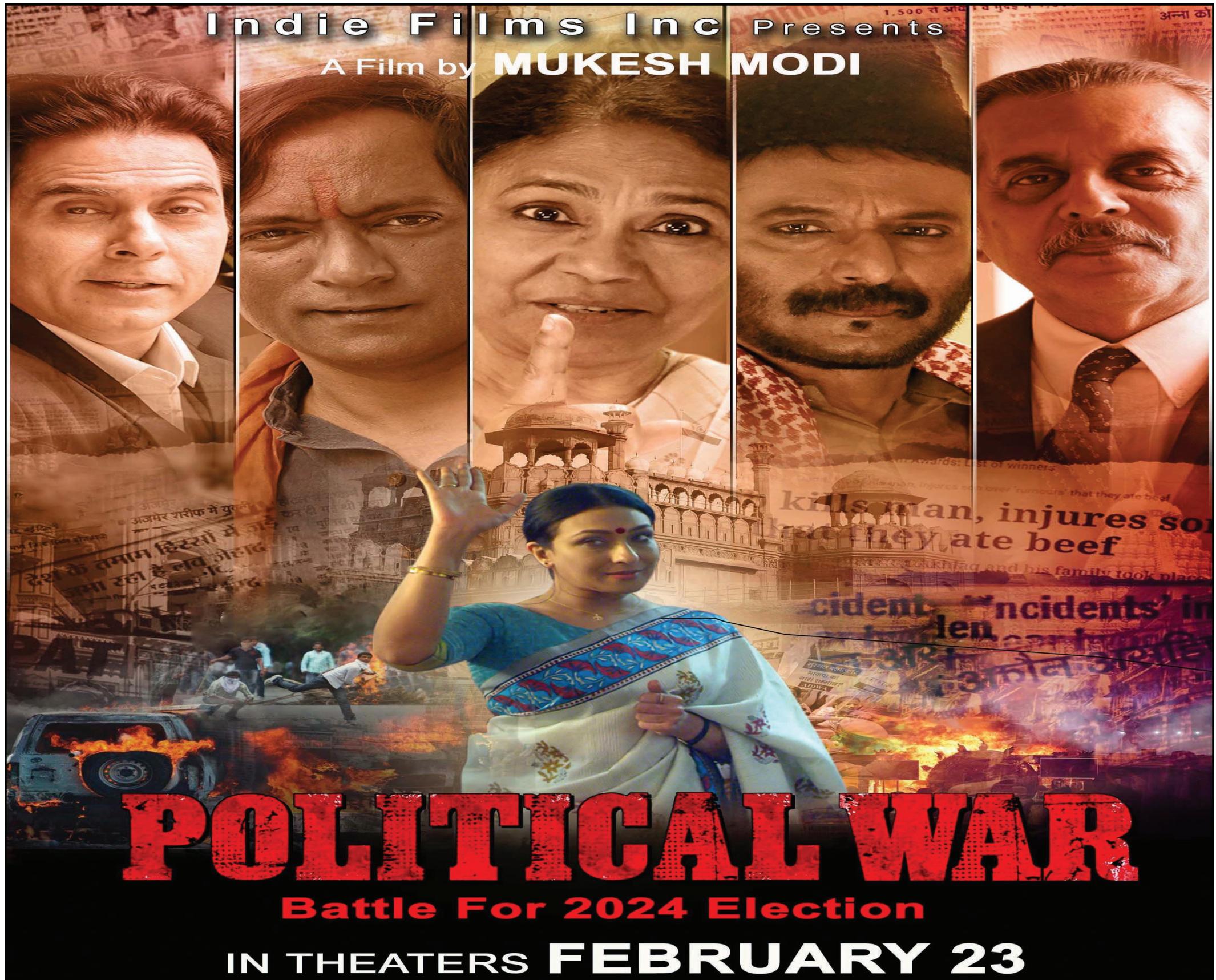
Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

Indie Films Inc
A Film by MUKESH MODI
Presents

Political War
Battle For 2024 Election
IN THEATERS FEBRUARY 23

The poster features a woman in a blue sari waving, surrounded by political figures and a burning truck. The background shows a collage of Indian landmarks and news clippings.

Community & Media Supporters

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 241

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

23 FEB TO 29 FEB, 2024

A Sumit Arya & Maryam Khan Production
Dulhan Magazine, Destination Shaadi, Hilton Penn's Landing, Teaneck Marriott, Muznab Clicks & Z4 Events Present

DULHAN EXPO

SOUTH ASIAN
Bridal Shows
SPRING
2024

Plan Your Wedding or Any Event in One Day

65+ EVENT PLANNING BOOTHS PER EXPO
15-20 JEWELRY & FASHION SHOPPING BOOTHS
3 DESIGNER FASHION SHOWS PER EXPO
5 LIVE MUSIC & DANCE SHOWCASES
\$10,000 RAFFLES + \$50,000+ COUPONS
FREE FOOD TASTING [CATERING SAMPLING]

SOUTH JERSEY

SUN
DAY

12-6 PM
Apr. 7
2024

@ HILTON
PENN'S LANDING
201 S Christopher Columbus Blvd,
Philadelphia, PA 19106

NORTH JERSEY

SUN
DAY

12-6 PM
Apr. 28
2024

@ TEANECK
MARRIOTT
100 Frank W Burr Blvd, Teaneck NJ 07666

FREE ADMISSION

FREE PARKING, FREE FOOD-CAKE-COFFEE TASTING
FREE PHOTOS, T-SHIRTS, GOODIE BAGS & RAFFLES

For FREE Entry Passes, Directions, Additional Information, and LATEST UPDATES, Please Visit our Website Frequently:

DULHANEXPO.COM 732.754.1894

DulhanExpo provides its Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO, and the Government. Vendors and Attendees are to adhere to them applicable large gathering guidelines. DulhanExpo, its Vendors & the Venues are not to be held responsible for a Rare Possibility of any type of Infection or Health Issues. Due to some restrictions some of the amenities may not be deliverable as announced.

For Booths/Stalls at DulhanExpos and Other Marketing Ideas, Please Call/Text

Sumit Arya:

